

**UCHWAŁA NR XXIII.220.2020
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE PODHALAŃSKIM**

z dnia 2 grudnia 2020 r.

**w sprawie : przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Maków
Podhalański na lata 2021-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity Dz.U. z 2020, poz. 713 z późn. zm./ w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876/- **Rada Miejska w Makowie Podhalańskim uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Maków Podhalański na lata 2021-2030 r. stanowiącą *Załącznik* do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Makowa Podhalańskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Edward Orawiec

Załącznik do uchwały Nr XXIII.220.2020
Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim
z dnia 2 grudnia 2020 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMO W SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAKO W PODHALAN SKI NA LATA 2021 - 2030

MAKÓW PODHALAŃSKI, LISTOPAD 2020 ROK

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych rozumiana jako koncepcja złożonego działania, poprzez które następuje rozpoznawanie, interpretowanie i rozwiązywanie określonych problemów społecznych zgodnie z którymi podejmowane są określone działania jest narzędziem, którego obowiązek opracowania i realizacji jako zadania gminy o charakterze obowiązkowym wynika wprost z art. 17 Ustawy o pomocy społecznej. Na jego mocy jako lokalny element polityki społecznej Państwa przyczynia się do rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, a także wskazuje na potencjał i zasoby będące częścią wspólnego dobra. Po okresie realizacji Strategii na lata 2014 – 2020, która traci swą ważność przyszedł czas na zaktualizowanie i zweryfikowanie posiadanych danych, wzmocnienie mechanizmów dokonywania pozytywnych zmian w obszarach społecznych i ekonomicznych gminy oraz wytyczenie nowych kierunków działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maków Podhalański wskazuje na takie obszary w których problem ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, a także przemocy i uzależnień stanowią ważny element lokalnej polityki społecznej. Z tego też względu szczególny nacisk położono na bezpieczeństwo społeczne mieszkańców gminy i taki kierunek zmian aby przyjęte rozwiązania były wysoce efektywne i nawiązywały do zdiagnozowanych problemów społecznych.

W odniesieniu do samej struktury dokumentu, została ona podzielona na część wstępną, zawierającą aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, na których opiera się lokalna polityka społeczna, oraz część diagnostyczną zawierającą diagnozę problemów społecznych gminy. Ostatnią część stanowi analiza strategiczna w tym analiza SWOT, w której obszary polityki społecznej oraz zasoby będące w dyspozycji gminy zostały określone według typowej dla tego narzędzia kategorii mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Określone zostały w niej także cele, kierunki działań oraz wskaźniki ich realizacji przy zachowaniu zgodności z założeniami odnoszącymi się do dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej kraju. Cele rozumiane jako powzięte zamierzenia do osiągnięcia w przyszłości odnoszą się

bezpośrednio do zdiagnozowanych problemów społecznych w Gminie Maków Podhalański. Ścisłej ujmując stanowią podstawę do wyznaczania kolejnych działań podejmowanych w nadchodzących latach. Z uwagi na ich rozpiętość działania i długofalowość, zostały one ujęte w elastyczne ramy czasowe. Dla zapewnienia efektywności projektowanych zmian przyjęto katalog wskaźników, które w powiązaniu z działaniami poddawane będą okresowej ocenie ich skuteczności.

Przy opracowywaniu niniejszego dokumentu wykorzystano dane będące w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim w tym materiały sprawozdawcze, a także dane statystyczne pochodzące z innych instytucji m.in. Komisariatu Policji Maków Podhalański, Zakładu Opieki Zdrowotnej Sucha Beskidzka, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Sucha Beskidzka, Powiatowego Urzędu Pracy Sucha Beskidzka oraz pochodzące z jednostek organizacyjnych Gminy Maków Podhalański. Posłużono się także informacjami i statystyką ze stron internetowych GUS, ROPS.

1. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII

Konstruując niniejszy dokument jak i monitoring działań oparto na poniższych aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 713 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1282);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1876);
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2020 poz. 821);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 218);
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. 2020 poz. 685);
7. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2019 poz. 2277);
8. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1409);
9. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2020 poz. 176);
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1057.);
11. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. 2005 Nr 189, poz. 1598 ze zm.);
12. Uchwała nr XXXVII.369.2018 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 26 września 2018 r. w sprawie: szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania;

13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 Nr 209, poz. 1245);
14. Ustawy z dnia 14.06.1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. 2020 poz. 256.);
15. Ustawa z dnia 25.02.1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1359.);
16. Ustawa z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1575.);
17. Ustawa z dnia 17.11.1964r. kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1575);
18. Ustawa z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1398);
19. Uchwała nr XXVIII.268.2017 z dnia 27 września 2017 roku w sprawie : przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 Gminy Maków Podhalański;
20. Uchwała Nr XIII.116.2019 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański;
21. Zarządzenie Nr 0050.164.2019 Burmistrza Makowa Podhalańskiego z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie: powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański;
22. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 111);
23. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 920);
24. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 426);
25. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2020 poz. 326);
26. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2020 poz. 2050);

27. Ustawa o pomocy osobom uprawnionych do alimentów z dnia 7 września 2007r.
(t.j. Dz.U. 2020 poz. 808);
28. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym
zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz.U. 2020 poz. 611);
29. Ustawa z dnia 04 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla
opiekunów (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1297).

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI

Gmina Maków Podhalański, to gmina miejsko-wiejska w powiecie suskim, należąca do województwa małopolskiego. Gmina Maków Podhalański graniczy z gminami: gmina Budzów, gmina Jordanów, gmina Sucha Beskidzka, gmina Zawoja. Siedzibą gminy jest Maków Podhalański. Powierzchnia gminy Maków Podhalański wynosi 108,7 km², co stanowi 15,8% powierzchni powiatu, 0,7% powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 148 osób/km², w powiecie 123 osób/km², w województwie 224osób/km² (dane za 2018 r., na podst. GUS). Gmina położona jest w beskidzkiej części Karpat Zachodnich tj. w Beskidzie Średnim, zwanym też Makowskim. Gmina położona jest w dolinie rzeki Skawy oraz jej dopływów: Grzechynki, Skawicy, Cadyńki, Żarnowianki i Wieprczanki. Przez centrum gminy przebiega droga karpacka, biegnąca z Bielska-Białej, Żywca i Śląska w kierunku Zakopanego i Nowego Sącza, a także droga kolejowa z Krakowa do Zakopanego.

Schemat nr 1. Gmina Maków Podhalański

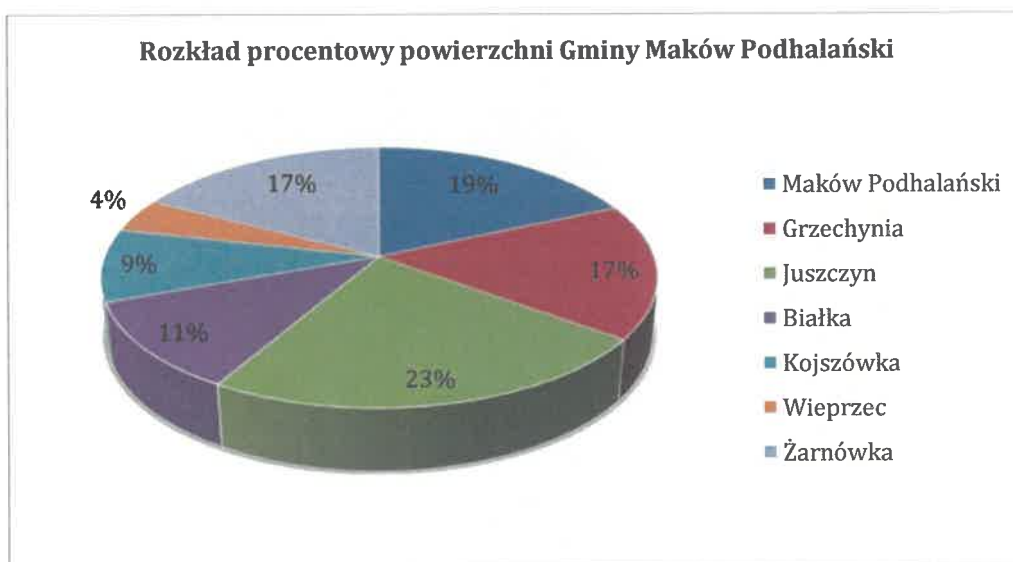
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://portal.gison.pl/makow/>

Rozkład powierzchni gminy Maków Podhalański z podziałem na teren miejski i wiejski przedstawia się następująco:

- Maków Podhalański – 20,04 km²;
- Juszczyń – 25,28 km²;
- Żarnówka – 18,70 km²;
- Grzechynia – 18,22 km²;
- Białka – 12,06 km²;
- Kojaszówka – 9,81 km²;
- Wieprzec – 4,55 km².

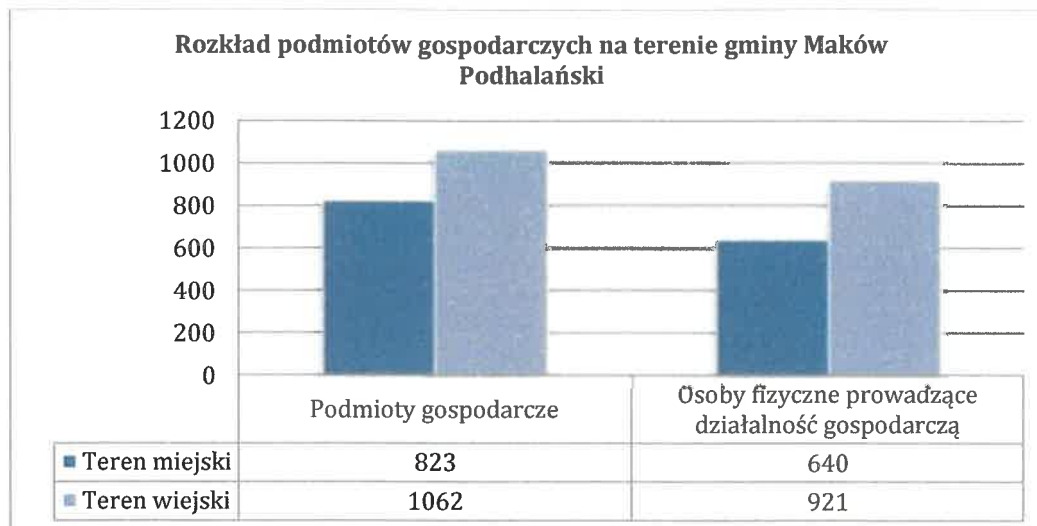
Schemat nr 2. Rozkład procentowy powierzchni Gminy Maków Podhalański

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych GUS w 2018 r. na terenie Gminy Maków Podhalański działało 1885 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 823 znajdowało się na terenie miejskim, a 1062 na terenie wiejskim. Sektor publiczny stanowiło 31 podmiotów, natomiast 1854 stanowił sektor prywatny. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynosiła 1561: teren miejski 640, teren wiejski 921.

Schemat nr 3. Rozkład podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Maków Podhalański

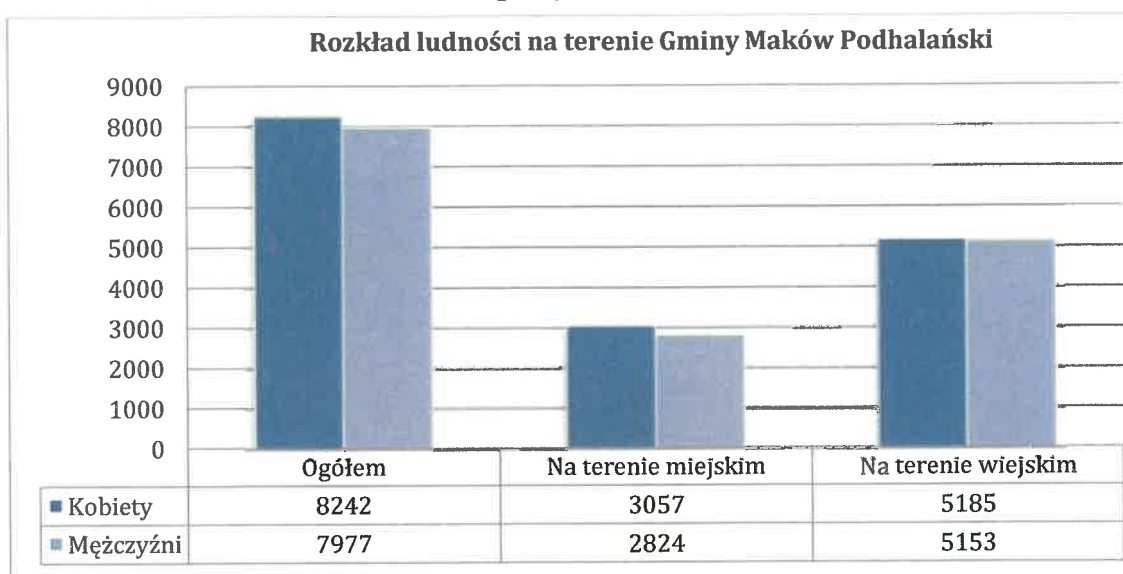

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

2.1 DANE DEMOGRAFICZNE

Według stanu na dzień 30 czerwca 2018 r. liczba ludności gminy Maków Podhalański wyniosła 16 219 osób, z czego 50,8% stanowiły kobiety, a 49,2% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 19,2% ludności powiatu, 0,5% ludności województwa.

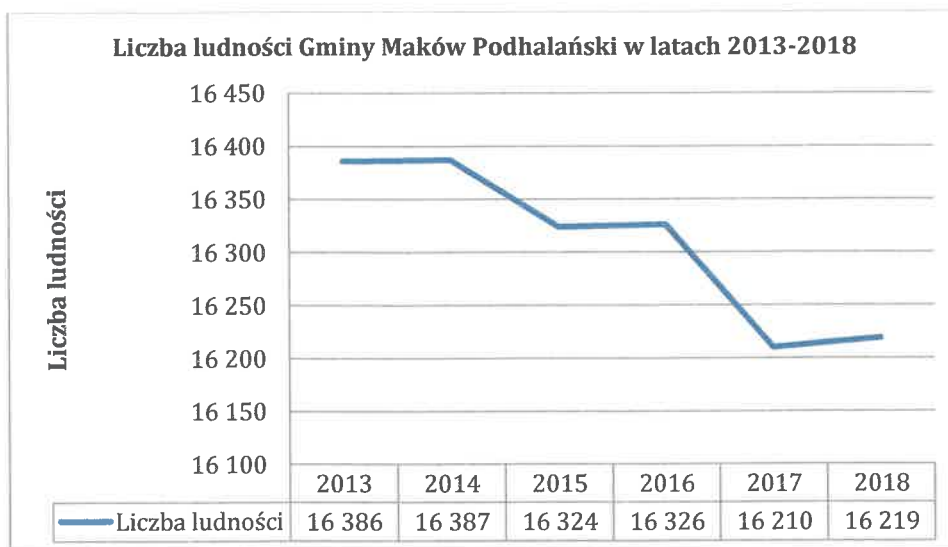
Schemat nr 4. Rozkład Ludności na terenie gminy Maków Podhalański

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,3%, osoby w wieku produkcyjnym 61 %, a w wieku poprodukcyjnym 19,7 %. W latach 2013 - 2018 liczba ludności spadła o 1%.

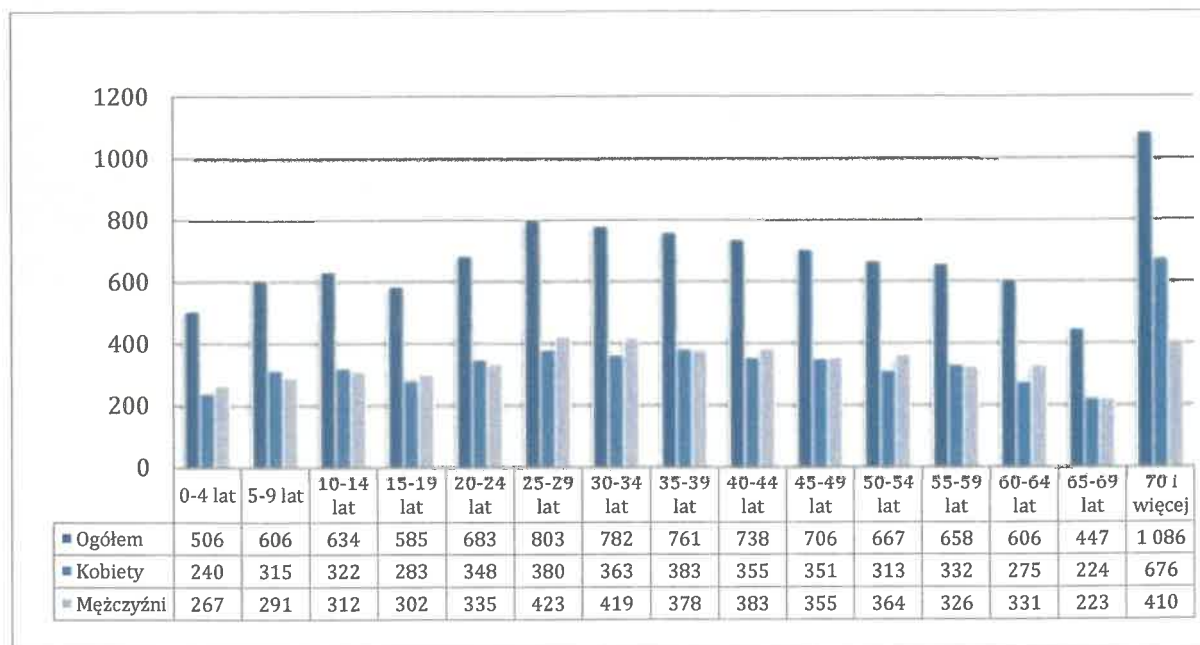
Schemat nr 5. Liczba ludności Gminy Maków Podhalański w latach 2013-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkańców gminy Maków Podhalański ze względu na wiek.

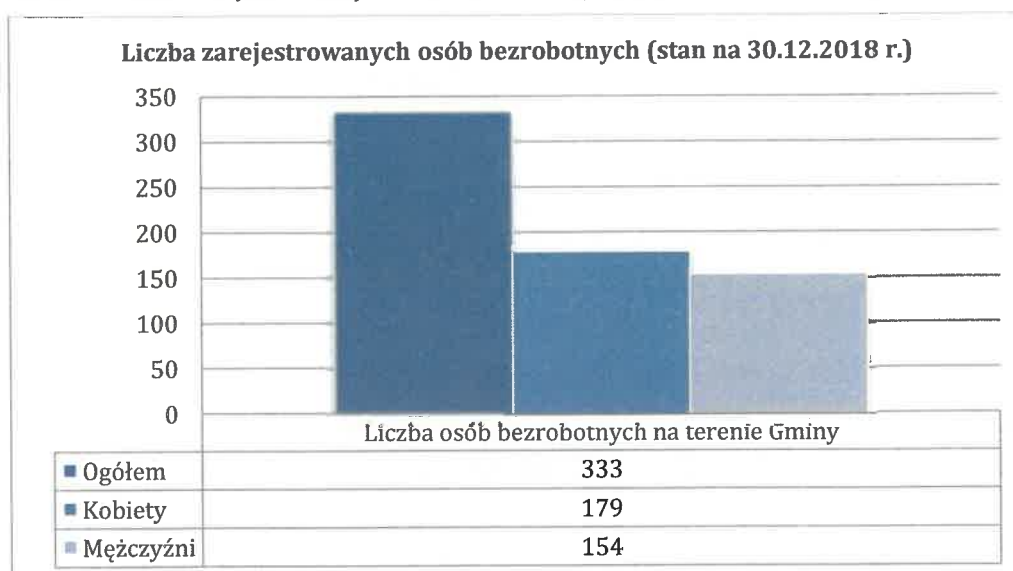
Schemat nr 6. Podział mieszkańców gminy Maków Podhalański ze względu na wiek w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 2%. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 4,7%, dla województwa wynosi 4,7%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Maków Podhalański wynosiła 333, w tym 53,7% stanowiły kobiety, 46,3% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,9%.

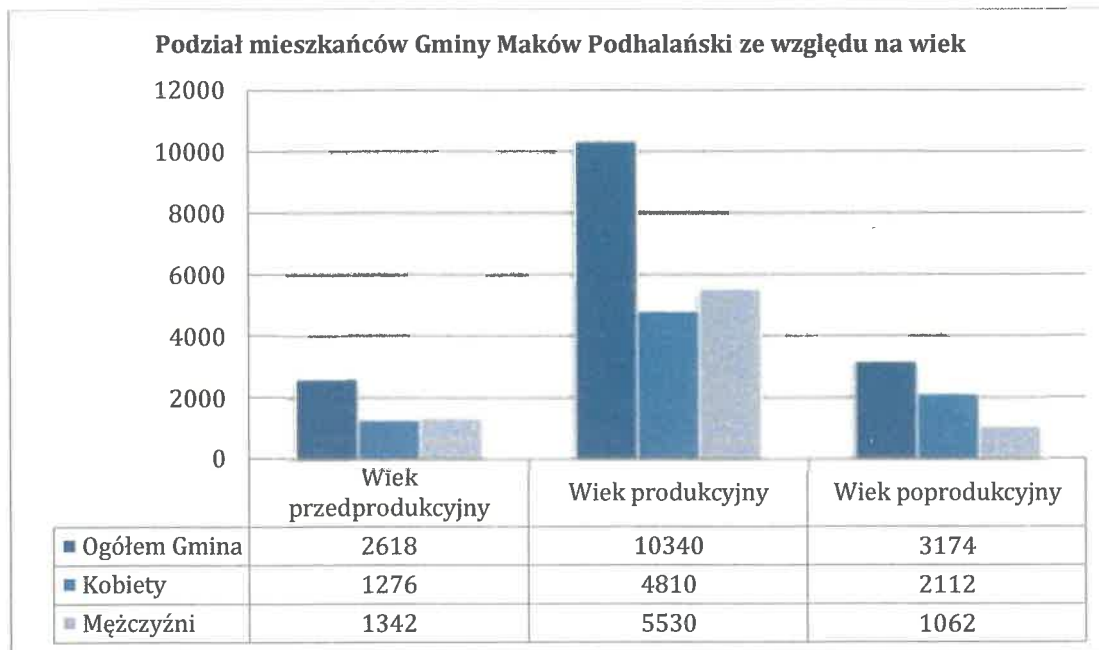
Schemat nr 7. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (stan na 30.12.2018 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejnym istotnym podziałem, którym można scharakteryzować ludność Gminy Maków Podhalański jest podział mieszkańców ze względu na wiek: przedprodukcyjny (14 lat i mniej), wiek produkcyjny (15 – 59 kobiety, 15 – 64 mężczyźni) oraz wiek poprodukcyjny. Na dzień 30.12.2018 r. w gminie Maków Podhalańskim zamieszkiwało 2 618 osób w wieku przedprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym 10 340 oraz w wieku poprodukcyjnym 3 174.

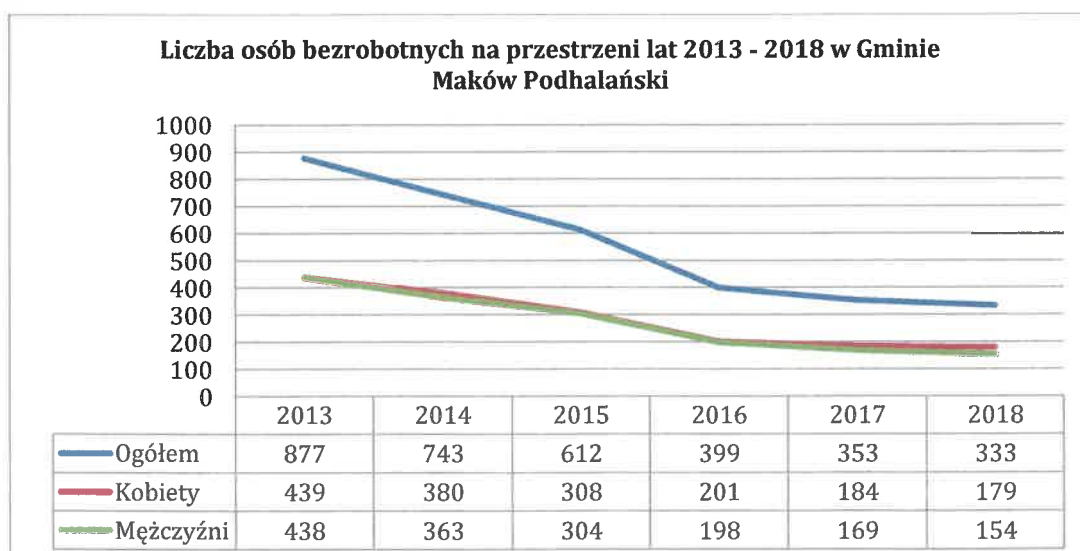
Schemat nr 8. Rozkład ludności na terenie Gminy Maków Podhalański

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na przestrzeni lat 2013 – 2018 zaobserwować można znaczący spadek liczby osób bezrobotnych. Poniższy wykres przedstawia dynamikę zmian zachodzących na rynku pracy w Gminie Maków Podhalański.

Schemat nr 9. Liczba osób bezrobotnych na przestrzeni lat 2013 - 2018 w Gminie Maków Podhalański.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2 ZASOBY MIESZKANIOWE

Analizując zasoby mieszkaniowe Gminy Maków Podhalański należy zwrócić uwagę na ilość dostępnych mieszkań komunalnych znajdujących się w zasobach Gminy na przestrzeni ostatnich lat. W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną również dane dotyczące ilości osób oczekujących na przyznanie mieszkania komunalnego z zasobów gminy. Aby dopełnić obrazu stanu zasobów mieszkaniowych Gminy Maków Podhalański przedstawione zostały także ogólne dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej na terenie Gminy. Rozłożenia na przestrzeni lat 2016-2018 ilości budynków mieszkalnych, ich powierzchni oraz podziału zasobów na teren miejski oraz wiejski. Dane zawarte w niniejszym rozdziale pochodzą z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2017-2019 oraz z danych zawartych w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego.

Ilekróć w rozdziale użyte zostało pojęcie lokalu, powierzchni użytkowej, rozumie się przez to pojęcia tożsame z definicją zawartą w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611), i tak:

Lokal – należy przez to rozumieć lokal służący do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Nie jest w rozumieniu ustawy lokalem pomieszczenie przeznaczone do krótkotrwałego pobytu osób, w szczególności znajdujące się w budynkach internatów, burs, pensjonatów, hoteli, domów wypoczynkowych lub innych budynkach służących do celów turystycznych lub wypoczynkowych;

Powierzchni użytkowej lokalu – należy przez to rozumieć powierzchnię wszystkich pomieszczeń znajdujących się w lokalu, a w szczególności pokoi, kuchni, spiżarni, przedpokoi, alków, holi, korytarzy, łazienek oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnym i gospodarczym potrzebom lokatora, bez względu na ich przeznaczenie i sposób używania. Za powierzchnię użytkową lokalu nie uważa się powierzchni balkonów, tarasów i loggii, antresoli, szaf i schowków w ścianach, pralni, suszarni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych do przechowywania opału.

Schemat nr 10. Zasoby mieszkaniowe: komunalne i socjalne Gminy Maków Podhalański

	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	30	29	33	33
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	0	3	3	3
Liczba mieszkań socjalnych	0	6	6	6
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	9	11	11	11
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	0	2	6	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Na przestrzeni lat 2016-2019 zaobserwować można wzrost mieszkań komunalnych będących w zasobach Gminy Maków Podhalański. Na stałym poziomie w ostatnich trzech latach utrzymuje się liczba złożonych wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego z zasobów Gminy. Utrzymuje się liczba mieszkań socjalnych oraz liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne.

Schemat nr 11. Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Maków Podhalański

	2016	2017	2018
Budynki mieszkalne w gminie	3 993	4 028	4 063
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	91,2	91,8	92,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	27,8	28,2	28,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Zauważalna jest tendencja wzrostu ilości budynków mieszkalnych na przestrzeni lat 2016-2018, z 3 993 do 4 063 w 2018 r. Wzrasta również powierzchnia użytkowa mieszkań osiągając w 2018 r. 92,5 m². Także w przypadku przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 osobę dane wskazują na wzrost z 27,8 m² w 2016 r. do 28,8 m² dwa lata później.

Schemat nr 12. Zasoby oraz powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Maków Podhalański

	2016	2017	2018
Zasoby mieszkaniowe – mieszkania ogółem	4 946	4 987	5 025
Powierzchnia użytkowa mieszkań: (m ²)	451 019	458 021	464 815
- w mieście	176 486	178 213	180 602
- na wsi	274 533	279 808	284 213

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Analizując dane z zakresu ilości mieszkań na terenie Gminy, zauważyć można regularną tendencję wzrostową. Na przestrzeni 2016-2018 roku wzrosła liczba mieszkań o 79 mieszkań. Tą samą tendencją charakteryzuje się wzrost powierzchni użytkowej mieszkań: z 451 019 m² w 2016 r. do 464 815 m² w 2018 r. Na terenie Gminy Maków Podhalański rozkład powierzchni użytkowej mieszkań jest większa na terenach wiejskich.

2.3 OCHRONA ZDROWIA

Na sektor ochrony zdrowia na terenie gminy Maków Podhalański składają się działające na jej obszarze placówki służby zdrowia do których wliczają się te funkcjonujące na terenie miasta tj. Miejska Przychodnia Zdrowia, Zakład Opieki Długoterminowej oraz Szpital należący do Zakładu Opieki Zdrowotnej w Suchej Beskidzkiej oraz Wiejski Ośrodek Zdrowia w Juszczyńcu.

Miejska Przychodnia Zdrowia w ramach umów z NFZ udziela świadczeń w ramach Poradni Lekarza POZ, Poradni Stomatologicznej oraz Poradni Położniczo – Ginekologicznej. W Przychodni świadczeń zdrowotnych udziela 8 lekarzy POZ, 4 lekarzy stomatologów oraz 5 pielęgniarek środowiskowych. Świadczenia odpłatne udzielane są pacjentom nieubezpieczonym oraz korzystającym z usług medycznych na życzenie.

Zakład Opieki Długoterminowej w swoich strukturach posiada Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy dla pacjentów wentylowanych mechanicznie. Ten ostatni funkcjonuje od 01 lipca 2017 r. Placówka skierowana jest do chorych, którzy nie są w stanie samodzielnie wykonywać czynności samoobsługowych, ze względu na istnienie choroby o charakterze przewlekłym lub w związku z upośledzeniem sprawności fizycznej i/lub psychicznej, a także tych które przebyły ostrą fazę leczenia szpitalnego, mają ukończony proces diagnozowania, leczenia operacyjnego lub intensywnego leczenia zachowawczego i nie wymagają już dalszego pobytu w szpitalu.

Szpital w Makowie Podhalańskim – będący prekursorem opieki zdrowotnej w regionie – funkcjonuje obecnie w zakresie dwóch dziedzin leczenia stacjonarnego jako oddział medycyny paliatywnej w terminalnej fazie choroby nowotworowej oraz leczonych paliatywnie. Oddział sprawuje wielodyscyplinarną opiekę medyczną, psychologiczną, duchową i społeczną nad chorymi z zaawansowanymi, nie poddającymi się leczeniu przyczynowemu, postępującymi schorzeniami oraz zakład opiekuńczo – leczniczy. Z danych pozyskanych za 2019 r. z ZOZ w Suchej Beskidzkiej wynika, iż Oddział Medycyny Paliatywnej dysponował w tym czasie ilością łóżek równą 34

i personelu 42 osoby (w tym 8 lekarzy, 25 pielęgniarek i 2 rehabilitantów), z kolei Zakład Opiekuńczo – Leczniczy 66 łóżek, personelu 42 osoby (w tym 8 lekarzy, 19 pielęgniarek i 3 rehabilitantów).

Do niedawna funkcjonował również oddział obserwacyjno – zakaźny z poradnią chorób zakaźnych i WZW. Został on zamknięty w 2019 r z powodu braków kadrowych.

Wiejski Ośrodek Zdrowia w Juszczyńcu w swoich strukturach posiada poradnię lekarza rodzinnego i poradnię stomatologiczną oraz kadrę składającą się z 3 lekarzy i 3 pielęgniarek środowiskowych. Świadczone usługi zgodnie z umową NFZ obejmują świadczenia w zakresie POZ, świadczenia stomatologiczne oraz opiekę pielęgniarską i położniczą w środowisku.

Na terenie Gminy Maków Podhalański funkcjonują także prywatne firmy zajmujące się świadczeniem usług medycznych w tym opieki hospicyjnej. Niektóre z nich mają podpisane porozumienia z NFZ. Dostępne są również usługi w prywatnych gabinetach lekarskich(m.in. stomatologia, ortodoncja, dermatologia, ginekologia, neurologia, laryngologia, rehabilitacja). Prócz tego funkcjonuje 5 aptek prywatnych z tego 4 zlokalizowane w Makowie Podhalańskim, a 1 w miejscowości Juszczyńcu.

Na podstawie danych GUS z 2018 r liczba osób przypadających na 1 aptekę ogólnodostępną w gminie wynosiła 2689. Dla porównania w 2017 roku wskaźnik ten wynosił 5554, a w 2016 roku 5520.

2.4 EDUKACJA

Oświata oraz wychowanie ma ogromny wpływ na kształtowanie się infrastruktury społecznej. Z danych pozyskanych z Gminnego Zarządu Placówek Oświatowych w Makowie wynika, że w ostatnich trzech latach liczba placówek oświatowych na terenie Gminy Maków Podhalański przedstawia się następująco:

Schemat nr 53. Liczba placówek oświatowych na terenie Gminy Maków Podhalański

Liczba przedszkoli na terenie Gminy	2017	2018	2019
W tym: gminne	1	1	1
prywatne	-	-	-
niepubliczne	4	5	5
punkty przedszkolne	-	-	-
Liczba szkół podstawowych	8	8	8
Liczba gimnazjów	4	4	0
Liczba żłobków	-	-	-
Liczba szkół ponadpodstawowych	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZPO

Z powyższych danych wynika, że liczba placówek oświatowych na terenie Gminy Maków Podhalański w ciągu ostatnich 3 lat uległa zwiększeniu o jedno niepubliczne przedszkole. Jest to Niepubliczne Przedszkole „Tęczowa Kraina” które znajduje się w Juszczyńcu. Na terenie Gminy znajduje się jedno gminne przedszkole- w Zespole Szkół w Makowie Podhalańskim. W Szkole Podstawowej w Białce, w Szkole Podstawowej w Grzechyni, w Szkole Podstawowej Juszczyńcu, w Szkole Podstawowej w Kojszówce, w Szkole Podstawowej w Wieprzcu, w Szkole Podstawowej w Żarnówce oraz SPSK w Makowie Podhalańskim utworzone zostały oddziały przedszkolne. Pięć niepublicznych przedszkoli zlokalizowanych jest kolejno w Białce, Kojszówce Juszczyńcu oraz dwa przedszkola w Makowie Podhalańskim.

Kolejna tabela zawiera liczbę uczniów uczęszczających do przedszkoli w poszczególnych placówkach oświatowych.

Schemat nr 54. Liczba uczniów uczęszczających do przedszkoli w poszczególnych placówkach oświatowych

	2017	2018	2019
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli ogółem, oraz (w rozbiciu na przedszkola/oddziały przedszkolne w danej miejscowości/wsi):	371	350	370
Gminne Przedszkole Samorządowe w Makowie Podhalańskim- Zespół Szkół	72	75	75
Szkoła Podstawowa w Białce	40	46	41
Szkoła Podstawowa w Grzechyni	21	21	18
Szkoła Podstawowa w Juszczyńcu	66	44	57
Szkoła Podstawowa w Kojszówce	15	18	17
Szkoła Podstawowa w Wieprzcu	9	7	11
Szkoła Podstawowa w Żarnówce	11	15	14
SPSK w Makowie Podhalańskim	15	20	26
Niepubliczne Przedszkole „Słoneczny Uśmiech”- Maków Podhalański	34	32	24
Niepubliczne Przedszkole Sióstr Serafitek- Maków Podhalański	37	30	33
Niepubliczne Przedszkole „Smerfna Kraina”-Białka	35	20	21
Niepubliczne Przedszkole „Domowa Melodia”- Kojszówka	16	15	14
Niepubliczne Przedszkole „Tęczowa Kraina”- Juszczyń	0	7	19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZPO

W 2019r. do przedszkoli uczęszczało 370 dzieci. Liczba ta zwiększyła się o 20 dzieci w stosunku do roku wcześniejszego. Liczba ta natomiast niemal wyrównała się w odniesieniu do roku 2017. Do przedszkoli niepublicznych na terenie Gminy uczęszcza 111 dzieci.

Z powyższej tabeli wynika, że najwięcej dzieci uczęszcza do Gminnego Przedszkola w Makowie Podhalańskim. Niewątpliwie przedszkole to, cieszy się dużym zainteresowaniem wśród rodziców min. z uwagi na niskie koszty opłat. Na drugim miejscu jest oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Juszczyńcu. Z danych pozyskanych z GZPO w Makowie Podhalańskim wynika, że z roku na rok znacznie wzrasta liczba dzieci uczęszczających do Niepublicznego Przedszkola „Tęczowa Kraina” w Juszczyńcu.

Schemat nr 55. Liczba uczniów w klasach „0”

	2017	2018	2019
Liczba dzieci uczęszczających do klasy "0" ogółem oraz (w rozbięciu na placówki w danej miejscowości/wsi):	190	186	175
Szkoła Podstawowa w Makowie Podhalańskim- (Zespół Szkół)	73	62	68
Szkoła Podstawowa w Białce	25	23	27
Szkoła Podstawowa w Grzechyńcu	21	14	15
Szkoła Podstawowa w Juszczyńcu	24	48	31
Szkoła Podstawowa w Kojaszówce	0	7	8
Szkoła Podstawowa w Wieprzcu	4	4	2
Szkoła Podstawowa w Żarnówce	14	9	11
SPSK w Makowie Podhalańskim	21	14	6
Niepubliczne Przedszkole „Słoneczny Uśmiech”- Maków Podhalański	8	5	2
Niepubliczne Przedszkole Sióstr Serafitek- Maków Podhalański	0	0	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZPO

Liczba dzieci uczęszczających do klasy „0” w 2019 roku wynosiła 175. Zauważyć można spadek w stosunku do roku 2018, w którym liczba dzieci wynosiła 186 oraz do roku 2017 w którym do klasy „0” uczęszczało 190 dzieci. W ubiegłym roku najwięcej dzieci uczęszczało do Zespołu Szkół w Makowie Podhalańskim, najmniej natomiast do Niepublicznego Przedszkola Słoneczny Uśmiech w Makowie Podhalańskim.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej na terenie Gminy Maków Podhalański.

Schemat nr 56. Liczba dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej

	2017	2018	2019
Liczba dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej ogółem oraz (w rozbiciu na szkoły podstawowe w danej miejscowości/wsi):	1152	1354	1357
Szkoła Podstawowa w Makowie Podhalańskim- (Zespół Szkół)	437	519	513
Szkoła Podstawowa w Białce	174	189	186
Szkoła Podstawowa w Grzechyni	143	170	153
Szkoła Podstawowa w Juszczyńcu	208	231	261
Szkoła Podstawowa w Kojszówce	47	48	47
Szkoła Podstawowa w Wieprzcu	23	27	28
Szkoła Podstawowa w Żarnówce	83	101	98
SPSK w Makowie Podhalańskim	37	69	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZPO

Z danych uzyskanych z GZPO wynika, że w 2019 roku do szkoły podstawowej na terenie Gminy Maków Podhalański uczęszczało 1357 dzieci. Analizując dane z powyższej tabeli zauważa się spadek liczby dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej. Największy bo aż o 76 uczniów w stosunku do roku 2018 w Zespole Szkół w Makowie Podhalańskim. Zaznaczyć należy również, że w poprzednich latach część dzieci uczęszczała do Gimnazjum.

Schemat nr 57. Liczba dzieci uczęszczających do gimnazjum na terenie Gminy Maków Podhalański

	2017	2018	2019
Liczba dzieci uczęszczających do Gimnazjum ogółem oraz (w rozbiciu na placówki szkolne w danej miejscowości/wsi):	341	165	-
Zespół Szkół w Makowie Podhalańskim- Gimnazjum	141	70	-
Gimnazjum w Białce	78	32	-
Gimnazjum w Grzechyni	43	21	-
Gimnazjum w Juszczyńcu	79	42	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GZPO

Powyższa tabela przedstawia liczbę dzieci z terenu Gminy Maków Podhalański uczęszczających do gimnazjum. Gimnazja funkcjonowały do 2018 roku. Na terenie Gminy funkcjonowały 4 gimnazja- w ZS w Makowie Podhalańskim, Juszczyńcu, Grzechyni oraz Białce. Od roku szkolnego 2019/2020 uczniowie uczęszczają do ośmioklasowej szkoły podstawowej. Naukę w szkołach ponadgimnazjalnych młodzież kontynuuje głównie w Suchej Beskidzkiej.

Urząd Miejski w Makowie Podhalańskim zapewnia dowożenie uczniów do szkół zgodnie z obowiązującymi przepisami. Obowiązkiem gminy jest zorganizowanie dzieciom bezpłatnego transportu do przedszkola, oddziału przedszkolnego i szkoły podstawowej, jeżeli droga przekracza 3 km. Obowiązek ten powstaje również jeżeli droga do szkoły przekracza - 3 km -w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych oraz 4 km - w przypadku uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz wcześniejszych gimnazjów. Uczniowie którzy dowożeni są do szkół przed rozpoczęciem zajęć oczekują na świetlicy szkolnej.

Podczas przejazdów uczniowie mają zapewnioną opiekę, przez posiadających odpowiednie uprawnienia pracowników. Oprócz bezpłatnego dowozu i odwozu uczniowie mają zapewnioną również opiekę na świetlicy szkolnej, którą sprawują dyżurujący nauczyciele.

Na terenie Gminy Maków Podhalański funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Wszystkie placówki oświatowe współpracują i korzystają z jej usług.

2.5 KULTURA

Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Podhalańskim to kluczowa samorządowa instytucja kultury, której zasadniczym celem prócz upowszechniania czytelnictwa jest prowadzenie działalności kulturalnej polegającej na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury, wiedzy oraz promocji Gminy.

Schemat nr 58. Czytelnicy według wieku

CZYTELNICY WEDŁUG WIEKU										
Miejscowość	0-5	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	Pow.60	Ogółem	Rok
Maków P.	2	112	93	106	48	255	200	200	1016	2018
	17	95	89	102	64	258	196	227	1048	2019
Białka	24	119	74	22	25	101	71	60	496	2018
	17	93	62	20	18	93	62	50	415	2019
Grzechynia	4	49	18	15	14	27	16	9	152	2018
	6	47	22	10	12	35	16	7	155	2019
Juszczyn	8	19	21	9	12	14	28	17	128	2018
	10	14	12	10	4	21	23	18	112	2019
Wieprzec	1	9	8	11	4	9	18	12	72	2018
	2	7	8	10	5	9	16	15	72	2019
Żarnówka	25	32	39	15	11	11	20	13	166	2018
	15	42	34	26	15	22	20	16	190	2019
Razem	64	340	253	178	114	417	353	311	2030	2018
	67	298	227	178	118	438	333	333	1992	2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiej Biblioteki Publicznej

Miejska Biblioteka Publiczna w swoich zasobach posiada księgozbiór liczący 54492 woluminów. Dysponuje ona także wypożyczalnią dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych, czytelnią ogólną z księgozbiorem podręcznym oraz czytelnią internetową. Filie Biblioteki zlokalizowane są w 5 wsiach: Białce, Grzechyni, Juszczynie, Żarnówce oraz Wieprzcu. Z kolei od 2013 roku przy MBP funkcjonuje Letnia Czytelnia. W budynku biblioteki swoją siedzibę ma również Izba Regionalna Ziemi Makowskiej im. E Wacyka. Jest ona także miejscem spotkań "Klubu 50+", plenerowych przedstawień teatralnych czy metą rajdów turystycznych.

Miejska Biblioteka Publiczna wraz z filiami zarejestrowała w 2019 roku 1992 czytelników w tym Maków Podhalański – 1048, Fila Białka- 415, Filia Grzechynia – 155, Filia Juszczyń - 112, Filia Wieprzec – 72, Filia Żarnówka – 190.

Według zajęcia: największą grupę czytelników stanowią, osoby uczące się – 711, następnie osoby pracujące – 699 oraz niezatrudnieni – 582. Według wieku: osoby w wieku 25 do 44 – 438, następnie osoby w wieku 45 - 60 lat - 333, dzieci w wieku 6 - 12 lat -298.

W strukturze działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej funkcjonują także trzy świetlice w Makowie Podhalańskim: (Dom Kultury), Grzechyni i Żarnówce. Prowadzą one różnego rodzaju zajęcia artystyczne oraz przedsięwzięcia, które zawarte są w opracowywanym corocznie kalendarzu imprez. Niektóre z nich mają charakter cykliczny, inne na stałe wpisały się już w tradycje artystyczne regionu. Wśród zajęć stałych możemy wymienić: zajęcia świetlicowe, warsztaty plastyczne, fotograficzne, rzeźbiarskie, taneczne, nauka gry na instrumentach, liczne konkursy, a także formy aktywności promujące zdrowy tryb życia. Odbywają się tu również próby lokalnych zespołów instrumentalno – wokalnych oraz tanecznych w tym Polany Makowskiej i Małej Polany Makowskiej.

Statystycznie w 2018 roku wskaźnik dostępności domów i ośrodków kultury oraz klubów, świetlic i kół w przeliczeniu na liczbę osób przypadająca na jedną placówkę kultury wynosił 768 osób, w 2017 roku 1160, a w 2016 roku 3250. W 2019 roku rozpoczęła się z kolei budowa Podbabiogórskiego Centrum Kultury w Makowie Podhalańskim. W nowoczesnym budynku znajdzie się m.in. sala widowiskowa na ok. 300 osób, co bez wątpienia wpłynie na atrakcyjność kulturalną regionu.

2.6 BEZPIECZEŃSTWO

Policja

Zadaniem Policji jest ochrona życia i zdrowia ludzi oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego. W tym celu formacja ta podejmuje szereg inicjatyw, które za zadanie mają zwiększenie zaufania do funkcjonariuszy Policji jak również przeciwdziałania i zapobieganie wzrostowi przestępczości na terenie gminy Maków Podhalański.

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie odpowiada Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim. W świetle danych przedstawionych przez KP Maków Podhalański wynika, iż na terenie gminy dominują przestępstwa kryminalne inne oraz drogowe, w mniejszym stopniu są to przestępstwa związane z kradzieżą i uszkodzeniem mienia, a sporadycznie zdarzają się przestępstwa gospodarcze i rozboje. Poniższa tabela przedstawia szczegółowy podział przestępstw w badanym okresie.

Schemat nr 59. Rodzaje przestępstw w latach 2017 - 2019

RODZAJE PRZESTĘPSTW	ROK			OGÓŁEM
	2017	2018	2019	
KRADZIEŻ	19	18	12	49
KRADZIEŻ Z WŁAMANIEM	6	6	8	20
KRADZIEŻ POJAZDU	0	1	0	1
BÓJKA - POBICIE	5	1	2	8
ROZBÓJ I WYMUSZENIA ROZBÓJNICZE	2	0	0	2
PRZESTĘPSTWA GOSPODARCZE	1	0	1	2
PRZESTĘPSTWA KRYMINALNE INNE	109	81	101	291
PRZESTĘPSTWA DROGOWE	36	29	33	98
USZKODZENIA MIENIA	5	9	11	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KP Maków Podhalański

Policjanci z Komisariatu Policji w Makowie Podhalańskim brali także czynny udział w spotkaniach ze społecznością lokalną (m.in. seniorzy, uczniowie szkół) celem profilaktyki zagrożeń związanych z cyberprzemocą, zagrożeniami w sieci i szeroko rozumianą tematyką bezpieczeństwa. Łącznie takich spotkań w 2019 roku odbyło się 136. Poniżej zestawiono te spotkania w rozbiciu.

Schemat nr 60. Rodzaj i liczba odbytych spotkań z organizowanych przez KP Maków Podhalański

RODZAJ SPOTKANIA	LICZBA SPOTKAŃ
Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ	52
Z SENIORAMI	8
Z RADNYMI, SOŁTYSAMI	20
Z PEDAGOGAMI	56
OGÓŁEM	136

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KP Maków Podhalański

3. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna powołana została w celu umożliwienia osobom oraz rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie rozwiązać w ramach własnych zasobów czy uprawnień. Stanowi ona instytucję polityki społecznej państwa zapewniającą osobom i rodzinom wsparcie i pomoc w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pomoc społeczna aktywnie wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług. System świadczeń pomocy społecznej wspiera osoby o najniższych dochodach oraz w przypadku ich braku. Pomoc społeczna to również zinstytucjonalizowany system działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te realizowane są poprzez udzielenie świadczeń oraz wdrażanie usług, których celem jest poprawa sytuacji materialnej i społecznej tych osób. Należy zaznaczyć, że rodzaj, forma oraz rozmiar świadczenia z pomocy społecznej są adekwatne do okoliczności, które uzasadniają jej przyznanie. Pomoc realizowana jest w przypadkach określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej z powodu:

1. Ubóstwa;
2. Sieroctwa;
3. Bezdomności;
4. Bezrobocia;
5. Niepełnosprawności;
6. Długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. Przemocy w rodzinie;
8. Potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
9. Potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności;
10. Bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
11. Trudności w integracji cudzoziemców;
12. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
13. Alkoholizmu lub narkomanii;
14. Zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
15. Klęski żywiołowej lub ekologicznej.

3.1 CHARAKTERYSTYKA UDZIELONEGO WSPARCIA W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Badając dane z zasobów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim można odpowiedzieć o skali udzielanego wsparcia i pomocy, ich formach na rzecz mieszkańców Gminy Maków Podhalański. Zbiór danych pozwala również analizować główne powody udzielania pomocy społecznej a także charakterystykę gospodarstw domowych zarówno tych które najczęściej korzystają z pomocy społecznej oraz tych najrzadziej. Dane statystyczne z lat 2017 – 2019 mogą wskazywać na pojawianie się określonych tendencji z konkretnych dziedzin, którymi zajmuje się pomoc społeczna. Analizę zakresu wsparcia udzielanego w ramach pomocy społecznej należy rozpocząć poprzez przedstawienie ogólnej liczby świadczeniobiorców na podstawie wydanych decyzji w latach 2017 – 2019. Pomoc i wsparcie w gminie Maków Podhalański w 2019 roku uzyskało 652 osoby, co stanowi 4,01% wszystkich mieszkańców gminy w tym 597 osób ze świadczeń pomocy społecznej, 26 osób wyłącznie z pracy socjalnej, 8 osób z dodatku mieszkaniowego, 7 osób z pieczy zastępczej i 14 rodzin z pomocy materialnej dla uczniów.

Schemat nr 13. Liczba świadczeniobiorców na podstawie wydanych decyzji

Liczba świadczeniobiorców			
	2017	2018	2019
Gmina Maków Podhalański	728	686	597

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

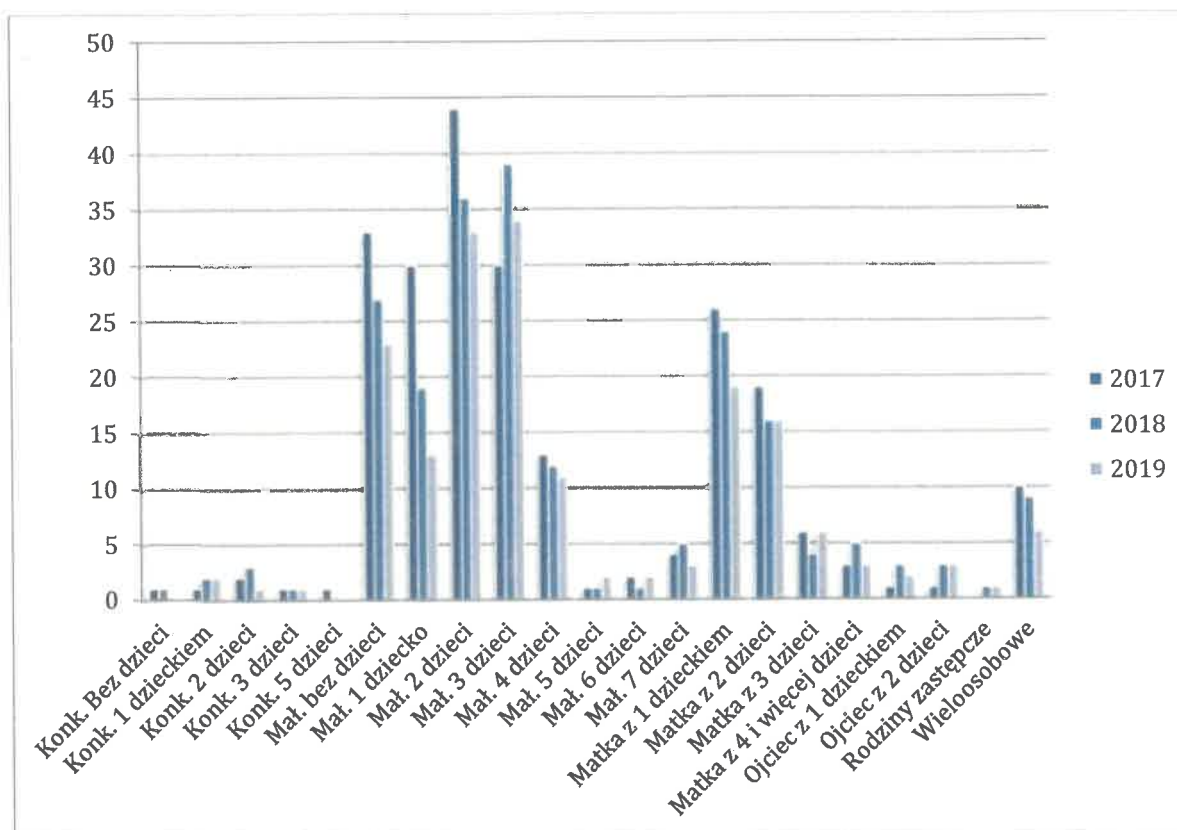
Uzyskane dane wskazują na zmniejszającą się liczbę świadczeniobiorców. Na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba ta spadła z 728 osób w 2017 r. do 597 w 2019 r. co stanowi obniżenie o 131 świadczeniobiorców. Dynamika obniżenia liczby świadczeniobiorców wzrosła znacząco pomiędzy 2018 a 2019 r. Różnica w tych latach wyniosła 89 osób, natomiast pomiędzy 2017 a 2018 wynosiła 42 świadczeniobiorców.

**Schemat nr 14. Skład rodzin objętych pomocą MOPS w Makowie Podhalańskim
w latach 2017-2019**

	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Jednoosobowe	215	216	205
Konkubinat bez dzieci	1	1	-
Konkubinat z jednym dzieckiem	1	2	2
Konkubinat z dwojgiem dzieci	2	3	1
Konkubinat z trojgiem dzieci	1	1	1
Konkubinat z pięciorgiem dzieci	1	-	-
Małżeństwo bez dzieci	33	27	23
Małżeństwo z jednym dzieckiem	30	19	13
Małżeństwo z dwojgiem dzieci	44	36	33
Małżeństwo z trojgiem dzieci	30	39	34
Małżeństwo z czworgiem dzieci	13	12	11
Małżeństwo z pięciorga dzieci	1	1	2
Małżeństwo z sześciorgiem dzieci	2	1	2
Małżeństwo z siedmiorgiem i większą liczą dzieci	4	5	3
Matka z jednym dzieckiem	26	24	19
Matka z dwojgiem dzieci	19	16	16
Matka z trojgiem dzieci	6	4	6
Matka z czworgiem i więcej dzieci	3	5	3
Ojciec z jednym dzieckiem	1	3	2
Ojciec z dwojgiem dzieci	1	3	3
Rodzina zastępcza	-	1	1
Wieloosobowe	10	9	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 15. Skład rodzin objętych pomocą MOPS w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

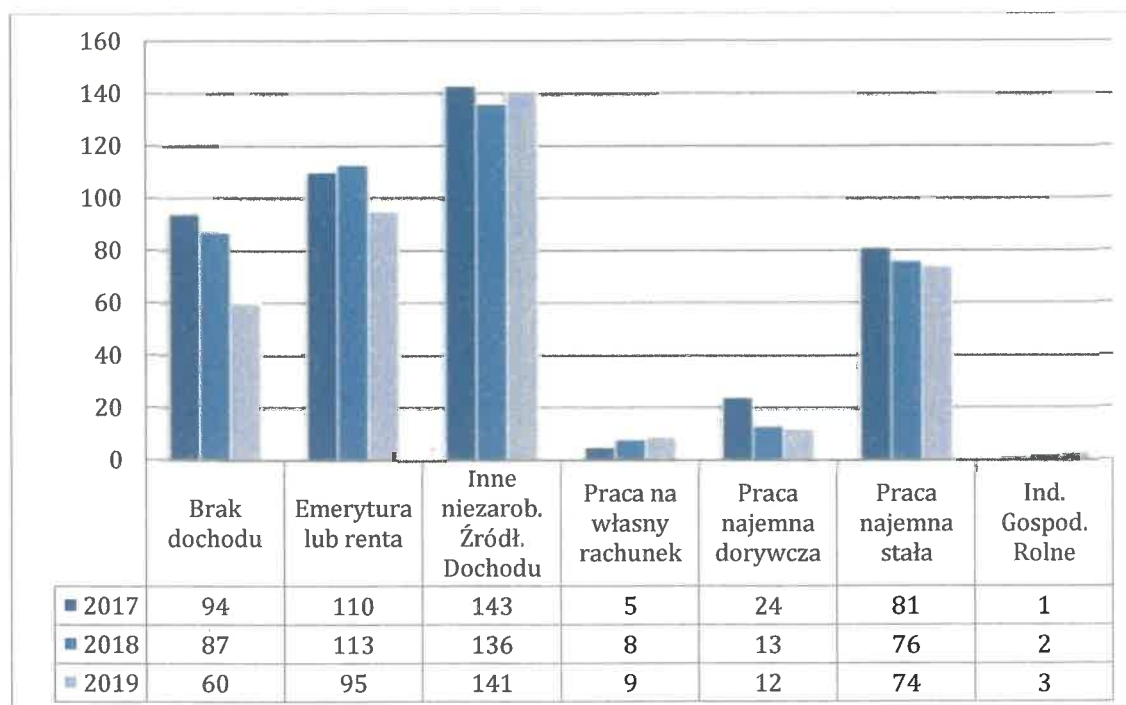
Dokonując przeglądu składu rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Maków Podhalański w latach 2017 – 2019 zauważyć można znaczący spadek liczby rodzin – małżeństw bez dzieci, z jednym i z dwójką dzieci korzystających z pomocy społecznej. Wzrosła na przestrzeni lat liczba małżeństw z trójką dzieci korzystających ze wsparcia MOPS. Obniżyła się również liczba matek z jednym dzieckiem korzystających z pomocy społecznej, z 26 w 2017 r. do 19 w 2019 r. Zmniejszeniu uległa również liczba małżeństw bez dzieci korzystających z pomocy MOPS, na przestrzeni ostatnich trzech lat obniżyła się z 33 do 23 w 2019 r.

Schemat nr 16. Źródła utrzymania rodzin objętych pomocą MOPS w Makowie Podhalańskim w latach 2017-2019

	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Brak dochodu	94	87	60
Emerytura lub renta	110	113	95
Inne, niezarobkowe źródło utrzymania	143	136	141
Praca na własny rachunek poza rolnictwem indywidualnym; wykonywanie wolnego zawodu	5	8	9
Praca najemna dorywcza	24	13	12
Praca najemna stała	81	76	74
Użytkowanie indywidualnego gospodarstwa rolnego	1	2	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 17. Źródła utrzymania rodziny objętych pomocą MOPS w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Dokonując przeglądu materiału badawczego charakteryzującego gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej na terenie Gminy Maków Podhalański ze względu na źródło dochodu, uwidacznia się tendencja spadkowa liczby rodzin bez dochodu. Jeszcze w 2017 liczba ta wynosiła 94 rodziny, aby w 2019 obniżyć się o 34 rodziny. W porównaniu do 2018 r. spadła także liczba rodzin gdzie źródłem dochodów jest emerytura lub renta. Obniżyła się także liczba osób korzystających z pomocy społecznej, którzy wykonują pracę najemną stałą.

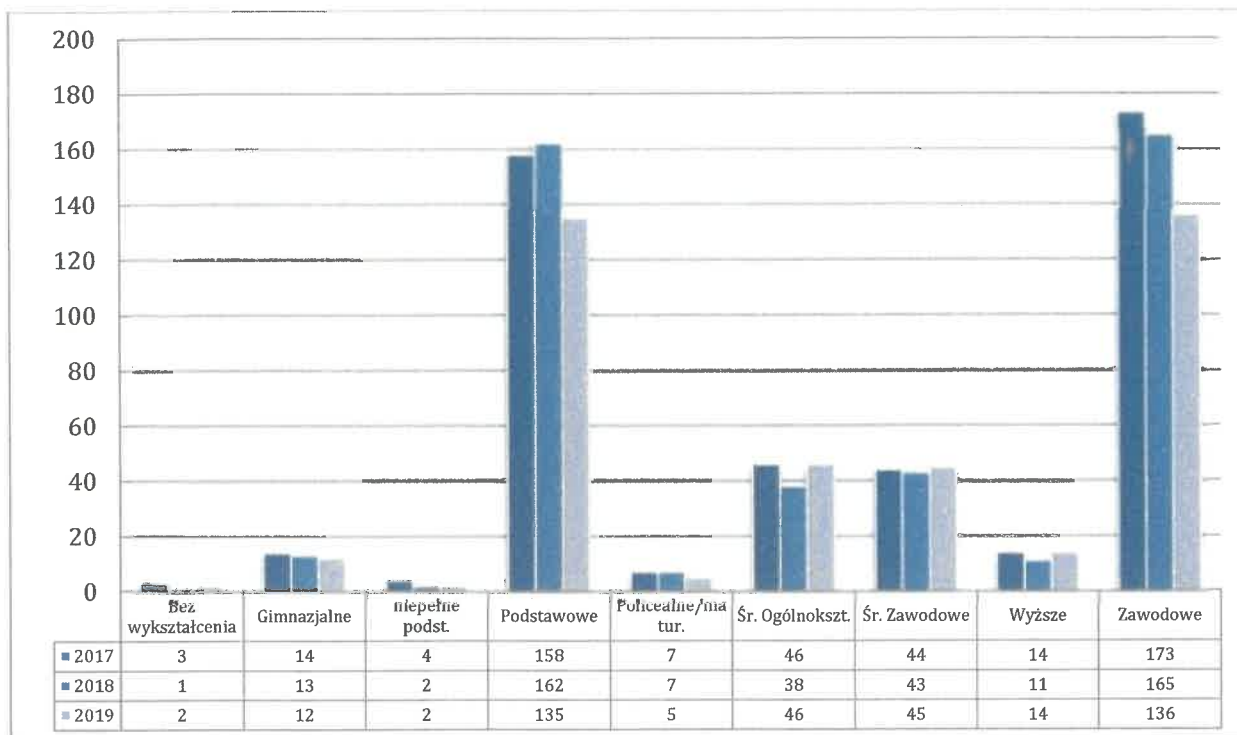
Schemat nr 18. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2017 - 2019 z podziałem na wykształcenie

	Liczba osób		
	2017	2018	2019
Bez wykształcenia	3	1	2
Gimnazjalne	14	13	12
Nieustalony poziom wykształcenia	8	5	4
Niepełne podstawowe	4	2	2
Podstawowe	158	162	135
Policealne/pomaturalne	7	7	5
Średnie ogólnokształcące	46	38	46
Średnie zawodowe	44	43	45
Wyższe	14	11	14
Zasadnicze zawodowe	173	165	136

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 19. Wykształcenie osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Na podstawie zebranych danych zauważyć można, iż wśród osób korzystających z pomocy społecznej przeważają osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. W obu kategoriach w porównaniu do roku 2017 obserwuje się spadek liczby osób korzystających ze wsparcia MOPS. Na podobnym poziomie w okresie 2017 – 2019 utrzymuje się liczba beneficjentów z wykształceniem ogólnokształcącym i średnim zawodowym. Stały poziom (11-14 osób) dotyczy korzystających z wykształceniem wyższym.

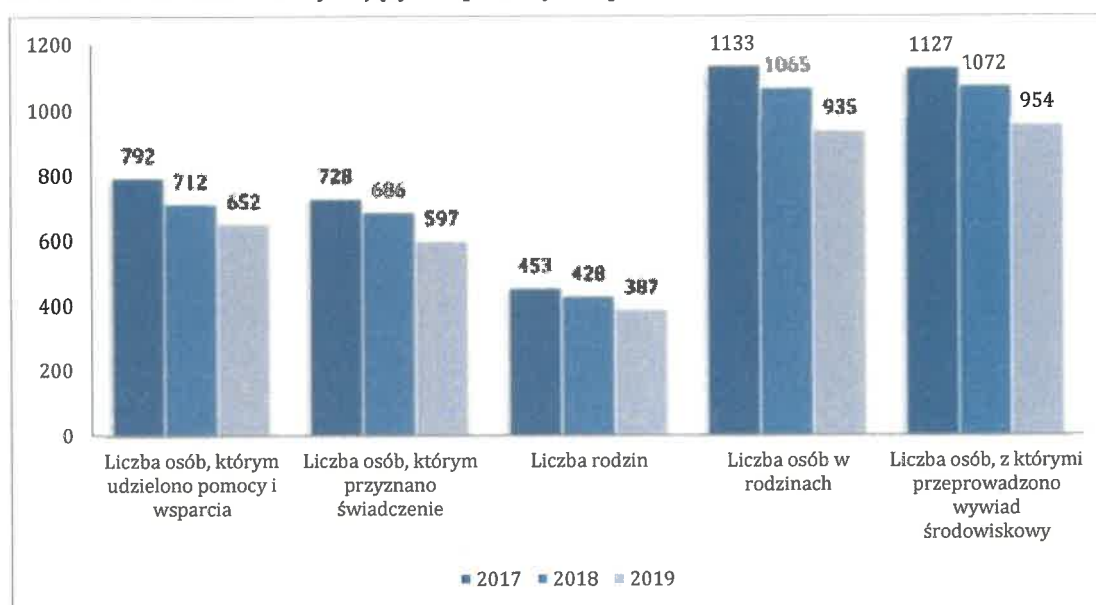

Schemat nr 20.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

	2017	2018	2019
Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia	792	712	652
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	728	686	597
Liczba rodzin	453	428	387
Liczba osób w rodzinach	1 133	1 065	935
Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	1 127	1 072	954

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 20.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Analiza kolejnych danych dotyczących liczby osób i rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2017 – 2019 wskazuje na tendencję malejącą liczby osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. Liczba osób którym udzielono pomocy i wsparcia malała w ostatnich trzech latach z 792 w 2017 r. do 652 w 2019 r. co stanowi różnicę na poziomie 140 osób. Obniża się również liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. W 2017 r. z pomocy społecznej korzystało 453 rodziny, dwa lata później w 2019 r. liczba ta zmalała o 66, wynosząc 387 rodziny.

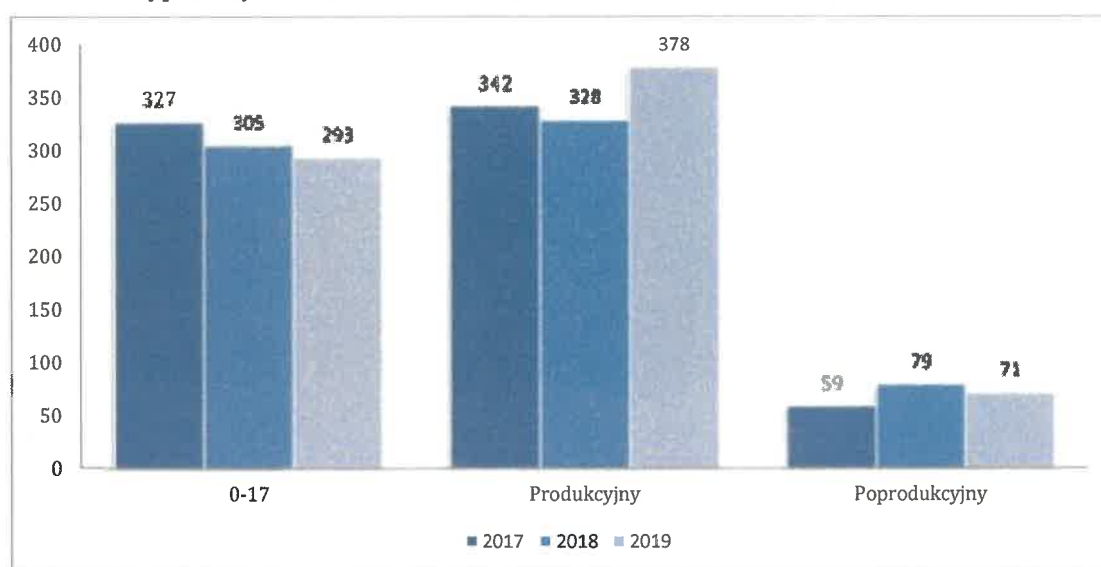
Powyższe przekłada się również na spadek liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej. W 2017 r. liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej wynosiła 1133, w kolejnych latach 1065 – 2018 i 935 w 2019 r. Na przestrzeni lat 2017 – 2019 zmniejszeniu uległa również liczba przeprowadzanych wywiadów środowiskowych, co wynika z ogólnej tendencji obniżenia liczby osób korzystających z pomocy społecznej. W 2017 r. przeprowadzono 1127 wywiadów środowiskowych, gdy w 2019 liczba ta zmalała o 173, wynosząc 954 wywiady w 2019 r.

Schemat nr 21.1 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek wg. liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017 – 2019

Grupa	2017	2018	2019
0-17	327	305	293
Produkcyjnym	342	328	378
Poprodukcyjnym	59	79	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 21.2 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek wg. liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

W tworzeniu charakterystyki osób korzystających z pomocy społecznej pomocna okazuje się analiza świadczeniobiorców z podziałem na wiek. W badaniach przyjęto podział wiekowy na kategorię powiązaną z rynkiem pracy: wiek przedprodukcyjny, produkcyjny

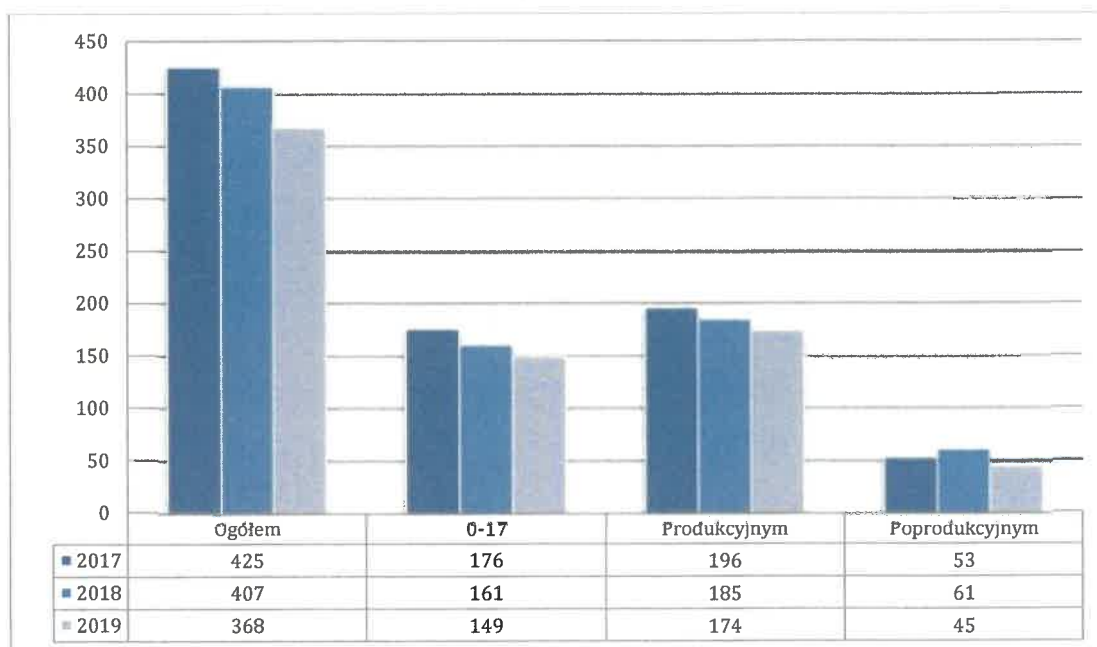
i poprodukcyjny. Dane te obrazują, iż na przestrzeni 2017 – 2019 r. zmalała liczba osób którym udzielane jest wsparcie i pomoc w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Maków Podhalański, z 327 w 2017 r. do 293 w 2019. W przedziale osób w wieku produkcyjnym po okresowym spadku liczby osób pomiędzy 2017 a 2018 r. nastąpił wzrost o 50 osób w 2019 r. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej nastąpił w latach 2017-2018. W roku kolejny nastąpił nieznaczny spadek, o 8 osób w roku 2019 r.

Schemat nr 22. Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Liczba kobiet			
Wiek	2017	2018	2019
Ogółem	425	407	368
0-17	176	161	149
Produkcyjny	196	185	174
Poprodukcyjny	53	61	45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 23. Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej z podziałem na wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Kontynuując charakterystykę osób korzystających z pomocy społecznej, dokonano zestawienia osób z podziałem na płeć oraz wiek. Dane dotyczące liczby kobiet

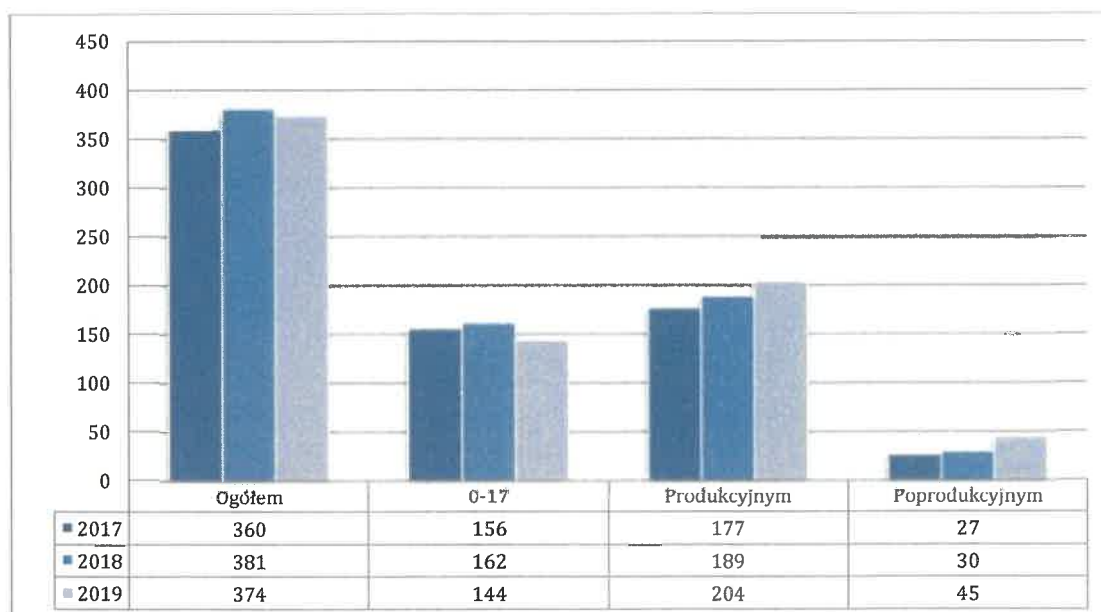
korzystających z pomocy społecznej wskazują na spadek liczby korzystających z pomocy społecznej z 425 w 2017 r. do 368 w 2019 r. W kategorii wieku przedprodukcyjnego i produkcyjnego wśród kobiet zauważalna jest tendencja spadkowa. W przedziale wieku poprodukcyjnego po wzroście liczby kobiet w 2018 w porównaniu do 2017, nastąpił spadek o 16 kobiet w 2019 w odniesieniu do roku poprzedniego.

Schemat nr 24.1. Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

Liczba mężczyzn			
Wiek	2017	2018	2019
Ogółem	360	381	374
0-17	156	162	144
Produkcyjny	177	189	204
Poprodukcyjny	27	30	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 24.2 Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej z podziałem na wiek

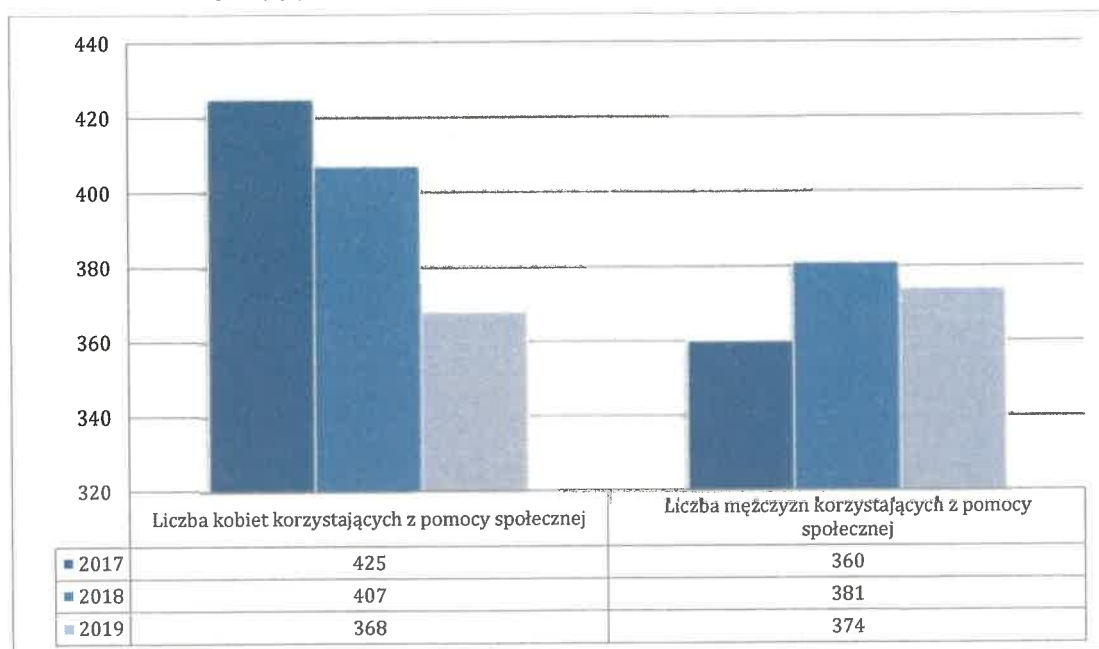

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Dokonując analizy mężczyzn korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Maków Podhalański obserwuje się odmienną tendencję w porównaniu do kobiet. Na przestrzeni lat 2017 – 2019 liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie. Po wzroście w 2018 r. o 21 osób, w kolejnym roku

nastąpił spadek o 7 mężczyzn. Podobna tendencja występuje w przedziale wieku przedprodukcyjnego. Zwiększa się jednak liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym korzystających z pomocy społecznej. W 2017 r. wynosiła ona 177 osób, w przedziale dwóch lat wzrosła do 204, co stanowi wzrost o 27 w porównaniu do 2017 r. Tendencja wzrostowa występuje również w kategorii wieku poprodukcyjnego, gdzie w latach 2017 – 2019 nastąpił wzrost liczby mężczyzn korzystających z pomocy społecznej o 18 osób.

Schemat nr 25. Korzystający z pomocy społecznej z podziałem na płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Powyższe zestawienie ukazuje dynamikę zmiany osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2017 – 2019 z podziałem na płeć. Zaobserwować można tendencję spadkową liczby kobiet ogółem korzystających z pomocy społecznej. W 2017 r. liczba ta wynosiła 425 kobiet, aby w 2019 obniżyć się o 57. Liczba mężczyzn po początkowym wzroście w latach 2017 – 2018, uległa nieznacznemu spadkowi w 2019 r. Istotną informacją wyłaniającą się z danych statystycznych jest fakt, iż w 2019 r. liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej jest większa niż kobiet.

3.2 RODZAJE UDZIELANYCH ŚWIADCZEŃ

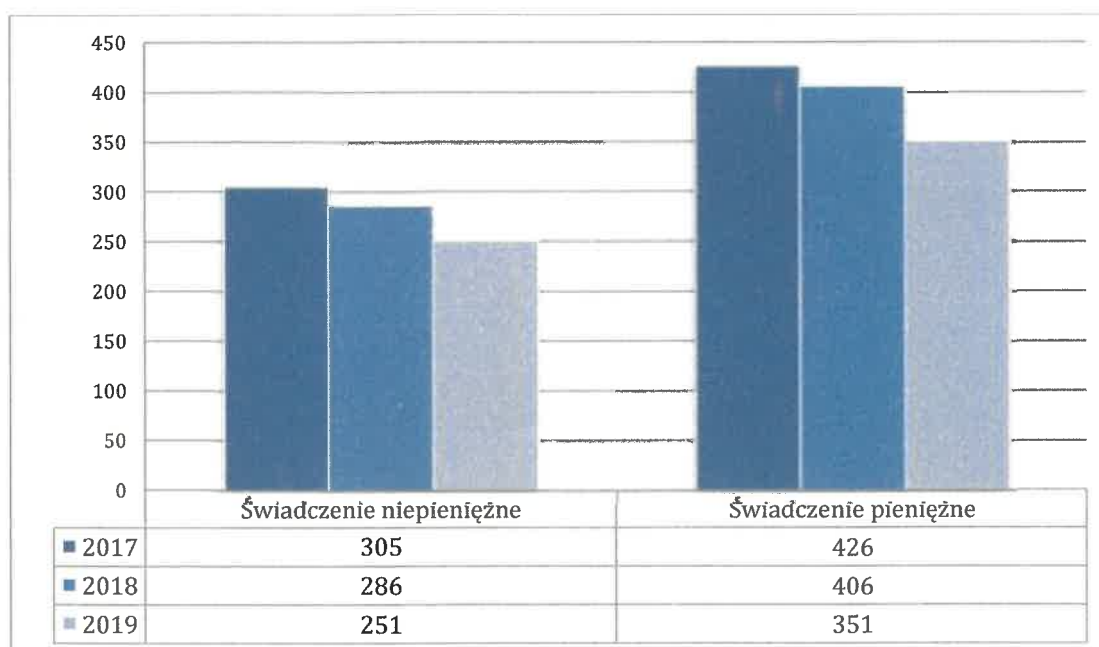
Dokonując zestawienia danych dotyczących świadczeniobiorców pomocy społecznej należy również przedstawić zakres udzielanej pomocy z podziałem na dwie kategorie: świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017 – 2019.

Schemat nr 26.1. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych			
Rodzaje świadczeń	2017	2018	2019
Świadczenie niepieniężne	305	286	251
Świadczenie pieniężne	426	406	351

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 26.2. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Na podstawie zebranych informacji zauważalna jest tendencja spadkowa ilości przyznawanych świadczeń niepieniężnych i pieniężnych co jest zgodne z ogólnym trendem mniejszej liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

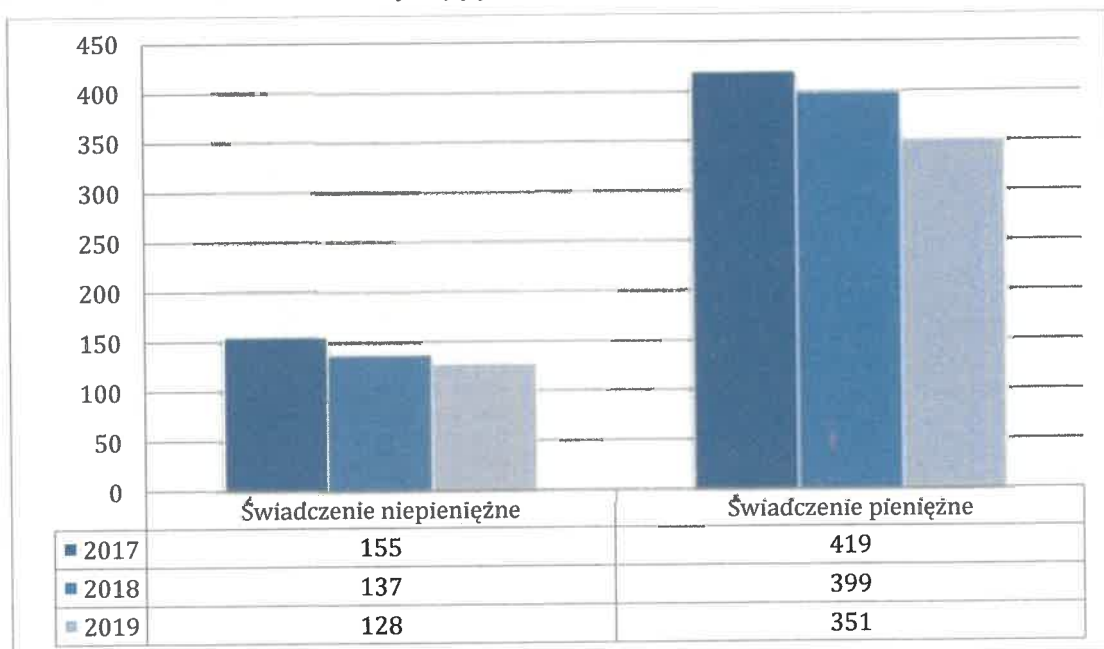
Powyższe dane ukazują jednakże, iż zdecydowana większość udzielanych świadczeń przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim ma charakter pieniężny, przy czym pomiędzy 2018 a 2019 r. odnotowano spadek liczby osób otrzymujących świadczenie pieniężne o 55 świadczeniobiorców. Mniejsza dynamika spadkowa obserwowana jest w przypadku świadczeń niepieniężnych – spadek o 35 osób w tym samym okresie porównawczym.

Schemat nr 27.1. Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

	2017	2018	2019
Świadczenie niepieniężne	155	137	128
Świadczenie pieniężne	419	399	344

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 27.2. Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Dane dotyczące osób pobierających świadczenia niepieniężne i pieniężne wskazują na obniżenie ilości świadczeniobiorców. Podobna tendencja występuje w przypadku liczby rodzin. Na przestrzeni lat 2017 – 2019 zdecydowanie większa liczba rodzin pobierała świadczenia pieniężne, przykładowo w 2019 r. 223 rodzinom więcej pobierało świadczenie pieniężne niż świadczenie niepieniężne. Różnica ta była jeszcze większa w 2017 r. gdy wniosła 264. Analiza danych wskazuje, iż zdecydowanej większości rodzinom udzielane jest świadczenie pieniężne, przy jednoczesnym spadkiem liczby udzielanych świadczeń w latach 2017 – 2019.

3.3 POWODY UDZIELANEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

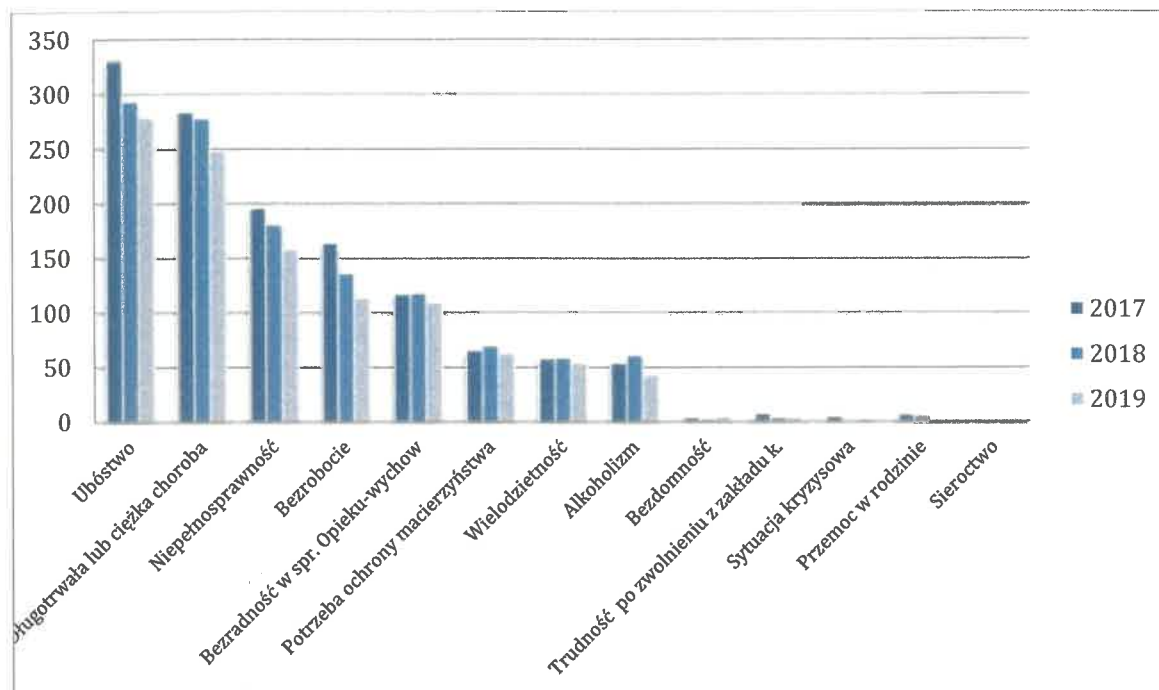
Aby dopełnić obraz charakterystyki zakresu udzielanych świadczeń z pomocy społecznej należy zestawić ze sobą przyczyny udzielenia pomocy społecznej. W niniejszym rozdziale przyjęto okres lat 2017 – 2019 co pozwoli na wskazanie ogólnych tendencji w dominujących problemach dotyczących mieszkańców Gminy Maków Podhalański.

Schemat nr 28.1. Powody udzielenie pomocy rodzinom na przestrzeni lat 2017-2019

Powód udzielenia pomocy	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Ubóstwo	331	293	279
Długotrwała ciężka choroba	284	278	248
Niepełnosprawność	196	181	158
Bezrobocie	164	136	114
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	117	118	110
Potrzeba ochrony macierzyństwa	66	70	63
W tym wielodzietność	58	59	54
Alkoholizm	54	61	43
Bezdomność	4	3	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	4	4
Sytuacja kryzysowa	5	1	3
Przemoc w rodzinie	7	6	2
Sieroctwo	0	0	1

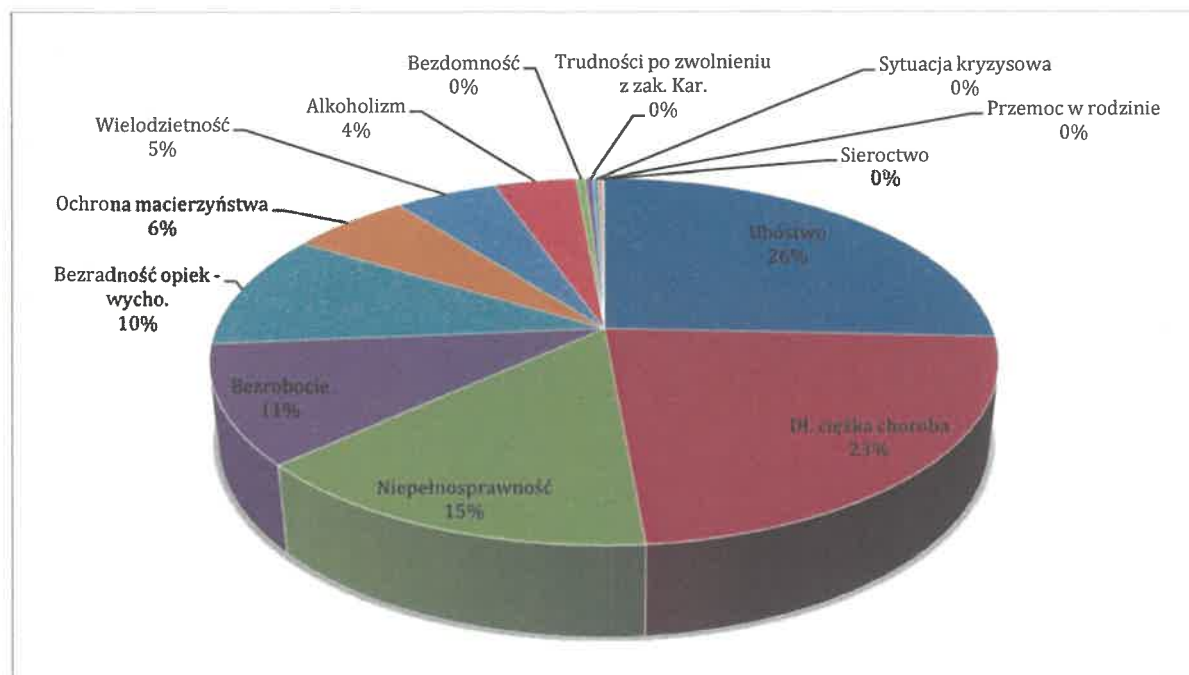
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 28. 2. Powody udzielenie pomocy rodzinom na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 29. Powody udzielenia pomocy w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Analiza zebranych danych dotyczących powodów udzielenia pomocy społecznej wskazuje ubóstwo jako główny i dominujący problem wśród świadczeniobiorców Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Przy czym na przestrzeni ostatnich trzech lat można zauważyć spadek ilości udzielonego wsparcia z powyższej przyczyny. Liczba pomocy na okoliczność ubóstwa udzielonego w 2017 r. wyniosła 331 przypadku, w 2019 r. obniżyła się o 52, do poziomu 279 przypadków. Z powyższego można wyciągnąć wniosek, że na przestrzeni 2017 – 2019 r. sytuacja gospodarstw domowych w Gminie Maków Podhalański ulega poprawie.

Tendencja malejąca obserwowana jest również w trzech kolejnych głównych przyczynach udzielania pomocy: długotrwałej lub ciężkiej chorobie, niepełnosprawności oraz bezrobociu. W wyżej wymienionych kategoriach udzielania wsparcia odnotowano spadki ilości przypadków udzielania pomocy. Na podobnym poziomie na przestrzeni 2017 – 2019 r. utrzymuje się powód udzielenia pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Przy jednoczesnym obniżeniu ilości przypadków udzielenia pomocy z ww. powodu w okresie 2018 i 2019 gdzie liczba ta zmalała o 8, trudno jednak wskazać, aby był to trend zwiastujący obniżenie ilości przypadków korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

W przypadku powodu udzielenia pomocy wskazującego na konieczność ochrony macierzyństwa, po wzroście pomiędzy 2017 r. a 2018 r. o 4 przypadki, w kolejnym roku nastąpił powrót do poziomu podobnego z 2017 r. Odpowiednio: 2017 – 66 i 2019 – 63 przypadki. Na podobnym poziomie utrzymuje się liczba przypadków, których powodem udzielenia świadczenia była wielodzietność. Na przestrzeni okresu 2017 – 2019 liczba ta utrzymuje się na stałym poziomie oscylując pomiędzy 58 przypadkami w 2017 r. i 54 w 2019 r.

Porównując udzielenie pomocy z powodu alkoholizmu zaobserwować można, iż początkowo pomiędzy 2017 a 2018 r. nastąpił wzrost liczby przypadków o 7. Jednakże już w kolejnym roku nastąpił spadek liczby udzielanej pomocy z tego tytułu o 18 przypadków wynosząc w 2019 r. 43 przypadki udzielenia wsparcia z ww. przyczyny.

Dostarczone dane wskazują, iż problem bezdomności w Gminie Maków Podhalański na przestrzeni lat 2017 – 2019 utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2017 stwierdzono 4 przypadki udzielenia pomocy z powodu bezdomności. Dwa lata później liczba ta wyniosła 5 osób.

Zmniejszeniu w latach 2017 – 2018 uległa liczba udzielanych świadczeń z tytułu trudności w przystosowania po opuszczeniu zakładu karnego, natomiast w roku kolejnym tendencja ta pozostała na niezmiennym poziomie wynosząc w 2019 r. 4 osoby. Sytuacja kryzysowa w 2017 r. występowała w 5 przypadkach i kolejno w 2018 – 1 przypadek oraz 3 w 2019 r.

Problem przemocy w rodzinie jako przesłanka do przyznania pomocy społecznej na przestrzeni lat 2017 – 2018 charakteryzuje się tendencją malejącą. W 2017 r. udzielono pomoc z ww. powodu w 5 przypadkach, by rok później odnotować jedynie 1 taki przypadek. Natomiast w 2019 r. liczba ta wzrosła do 3. Kwestia sieroctwa w latach 2017 – 2019 utrzymuje się na podobnym stałym poziomie, nie obserwuje się znaczących wzrostów w ww. kwestii.

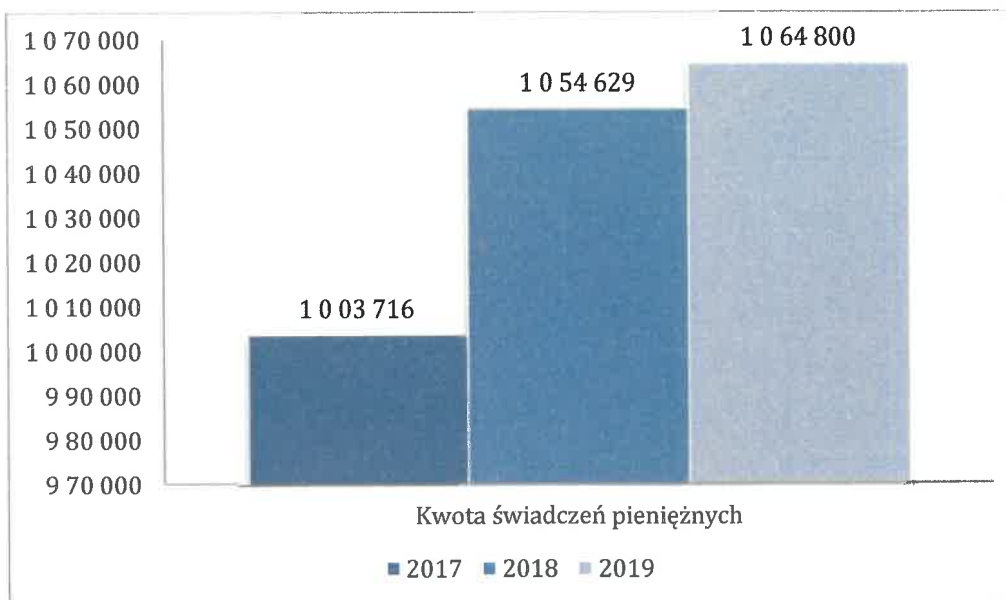
Schemat nr 30.1. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2017 – 2019

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2017	1 003 716,33 zł
2018	1 054 629,12 zł
2019	1 064 799,74 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 30.2. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w latach 2017 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

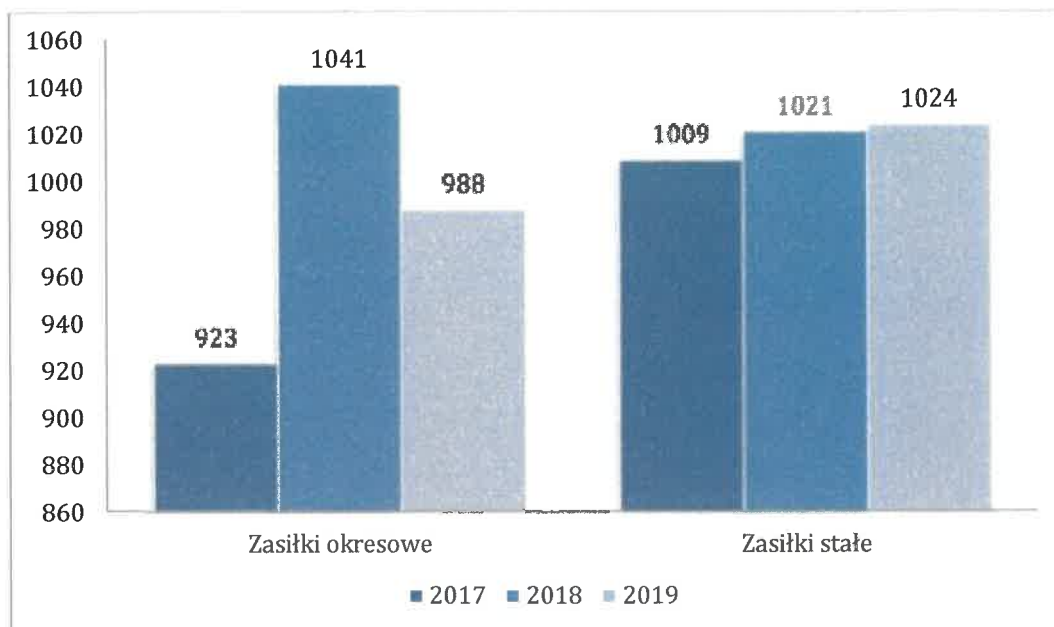
W przyjętym okresie porównawczym dotyczącym lat 2017 – 2019 zauważyć można stopniowy wzrost liczby wydatków ponoszonych na świadczenia pieniężne. Znaczący wzrost nastąpił pomiędzy 2017 a 2018 r. o blisko 51 tysięcy złotych. Mniejszą dynamikę odnotowano w kolejnym roku, gdzie wydatki na świadczenia wzrosły o 10 tysięcy złotych.

Schemat nr 31.1. Przyznane zasiłki okresowe i stałe na przestrzeni lat 2017-2019

	2017	2018	2019
Zasiłki okresowe	923	1 041	988
Zasiłki stałe	1 009	1 021	1 024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 31.2. Przyznane zasiłki okresowe i stałe na przestrzeni lat 2017 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

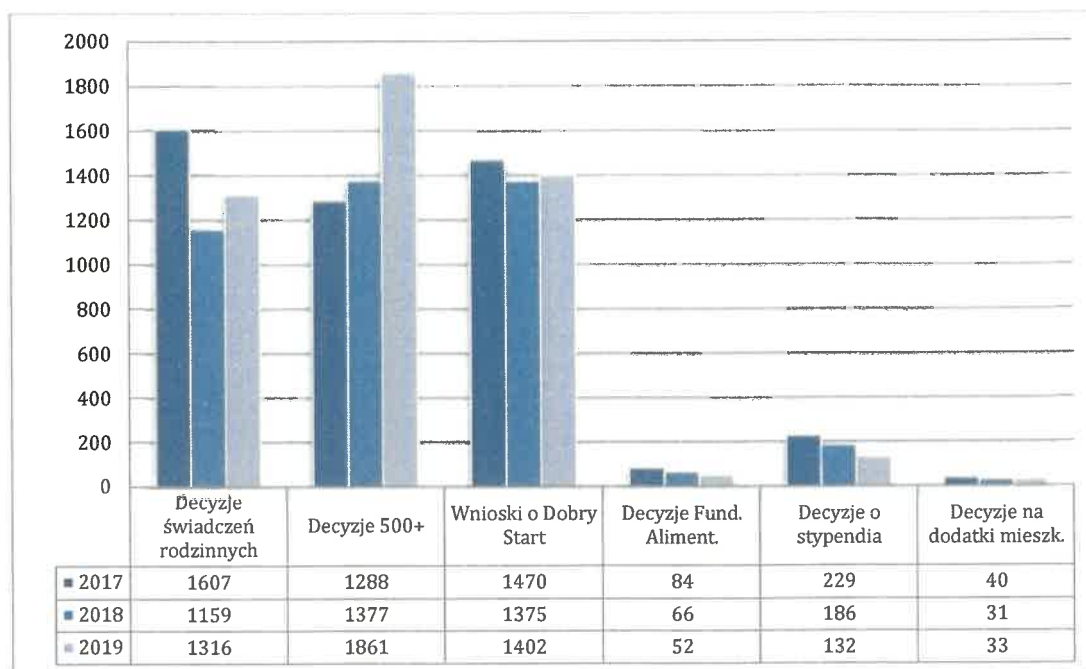
Dokonując zestawienia przyznawanych zasiłków dla mieszkańców Gminy Maków Podhalański z podziałem na formę zasiłku: okresowe i stałe, obserwuje się znaczący wzrost zasiłków okresowych w latach 2017 – 2018 z 923 do 1041. W kolejnym roku nastąpił spadek do poziomu 988 zasiłków okresowych w 2019 r. Na przestrzeni lat 2017 – 2019 ujawnia się regularna tendencja wzrostowa w ilości przyznawanych zasiłków stałych.

Schemat nr 32. Wydane decyzje na przestrzeni 2017-2019

	2017	2018	2019
Decyzje ze świadczeń rodzinnych	1 607	1 159	1 316
Decyzje ze Świadczenia wychowawczego 500+	1 288	1 377	1 861
Wnioski o przyznanie Świadczenia Dobry start	1 470	1 375	1 402
Decyzje z Funduszu Alimentacyjnego	84	66	52
Decyzje o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom	229	186	132
Decyzje na dodatki mieszkaniowe	40	31	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Schemat nr 33. Decyzje wydane w latach 2017 – 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Dokonując porównania liczby decyzji i wniosków na przestrzeni lat 2017-2019 zauważyć można wzrost wydanych decyzji dotyczących świadczenia wychowawczego 500+ z 1288 w 2017 r. do 1861 w 2019 r., wzrost wyniósł 573 wydane decyzje/informacje. W związku ze zmianą przepisów dotyczących przyznawania świadczenia wychowawczego od lipca 2019r. świadczenie to jest przyznawane na każde dziecko w rodzinie bez uwzględniania kryterium dochodowego. Nie są również wydawane decyzje a informacje o przyznanym świadczeniu.

Po spadku ilość wydanych decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych w 2018 r. w porównaniu do 2017 r. o 448 w kolejnym roku, w 2019 nastąpił wzrost o 157. Na stosunkowo podobnym poziomie utrzymuje się liczba wniosków o świadczenie Dobry Start. W ostatnich latach spada liczba wydanych decyzji dotyczących Funduszu Alimentacyjnego. W okresie 2017 do 2019 liczba decyzji obniżyła się o 32. Tendencja spadkowa zauważalna jest także w przypadku wydanych decyzji dotyczących stypendiów dla uczniów. W 2017 r. wynosiła ona 229 natomiast w 2019 r. plasowała się już na poziomie 132. Spadła również liczba wydanych decyzji dotyczących dodatków mieszkaniowych dla mieszkańców Gminy Maków Podhalański. W 2019 r. wyniosła ona 33 co stanowi spadek o 7 w porównaniu do 2017 r.

3.4 PRZEMOC W RODZINIE

Zgodnie z definicją ujętą w art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie stanowi jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ustawa z dnia 10 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2010 nr 125, poz. 842) wprowadza katalog zmian mających na celu zapewnienie kompleksowej ochrony i pomocy osobom i rodzinom dotkniętych przemocą domową. Ww. ustawa nakłada na gminy obowiązek podejmowania działań mających na celu zapobieganie przemocy w rodzinie, w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. Art. 9a ust. 15 ustawy powierza Radom Gminy kompetencje do określenia w drodze uchwały procedury powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółów jego funkcjonowania. Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele:

- jednostek organizacji pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych;
- kuratorzy sądowi.

Jednym z podstawowych zadań realizowanych przez zespół interdyscyplinarny jest realizacja działań i zamierzeń określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów

i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania realizowane są w szczególności poprzez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie;
- dokonywanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie;
- dokonywanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Podjmując działania, których celem jest rozwiązywanie problemu przemocy w indywidualnym przypadku, Zespół Interdyscyplinarny ma możliwość tworzenia Grup Roboczych. W skład Grup Roboczych wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia.

Na terenie Gminy Maków Podhalański w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie działają następujące instytucje i organizacje:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim;
- Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim;
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Makowie Podhalańskim;
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Maków Podhalański;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej w strukturach którego działa Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej;
- Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga”;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Makowie Podhalańskim;
- Prokuratura Rejonowa w Suchej Beskidzkiej;
- Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Należy nadmienić, iż przedstawiciele powyższych instytucji biorą udział jako członkowie w pracach powołanego na terenie Gminy Maków Podhalański Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Maków Podhalański zarządzeniem Nr 0050.164.2019 Burmistrza Makowa Podhalańskiego z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie: powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański. Pracę Zespołu reguluje Uchwała Nr XIII.116.2019 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański.

Obecnie Zespół Interdyscyplinarny składa się z 30 członków. W jego skład wchodzi:

- 4 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim,
- 4 przedstawiciele Komisariatu Policji w Makowie Podhalańskim;
- 12 przedstawiciele placówek oświatowych z terenu naszej gminy;
- 1 członek Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,;
- 2 pielęgniarki środowiskowe;
- 4 kuratorów sądowych;
- 1 prokurator Prokuratury Rejonowej w Suchej Beskidzkiej;
- 1 pracownik Zespołu Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej;
- 1 przedstawiciel organizacji pozarządowej – Stowarzyszenia Rodzina Kolpinga.

W 2019 roku odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. Działaniami Zespołu objętych było 52 rodziny doświadczające przemocy w rodzinie. W 2019 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 29 formularzy Niebieskich Kart założonych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, w tym: 22 formularzy założonych przez Policję, 5 założonych przez pomoc społeczną, 2 założonych przez Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej. Ponadto w 23 przypadkach kontynuowano procedurę Niebieskiej Karty z lat ubiegłych.

Schemat nr 34. Dane statystyczne wszczętych procedury „Niebieskich Kart” w latach 2018 – 2019

Lata	2018	2019
Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego	59	52
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” W tym założonych przez:	36	29
Policję	28	22
Pomoc społeczną	7	5
Oświatę	1	0
Zespół Interwencji Kryzysowej	0	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS.

W 2019 r. w ramach grup roboczych działaniami objęto 29 osób, co do których istnieje podejrzenie, że doświadczają przemocy domowej: w tym 25 kobiet i 4 mężczyzn oraz 29 osób, co do których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy domowej w tym: 24 mężczyzn i 5 kobiet. Zgodnie z ustawą spotkania grup roboczych z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osobami, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy odbywały się oddzielnie i w różnych terminach.

Schemat nr 35. Działania w ramach realizacji procedury „Niebieskich Kart” w latach 2018 – 2019

Lata	2018	2019
Liczba powołanych Grup Roboczych	59	29
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	176	118
Zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej	6	1
Wniosek do Sąd o wgląd w sytuację małoletnich	7	4
Wnioski do GKPirPA	8	7
Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty (łącznie z procedurami wszczętymi w latach ubiegłych)	19	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

Zgodnie z zapisem art. 9d ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez

przedstawicieli jednostek organizacji pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Szczegółowy zakres procedury „Niebieskiej Karty” określony został w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

W 2019 r. zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 34 przypadkach. Dane powyższe dotyczą procedury NK kontynuowanej z lat poprzednich, jak również procedury wszczętej w 2019 r.

Schemat nr 36. Liczba Niebieskich Kart założonych w 2019 r.

Lp.	Miejscowość	Liczba Niebieskich Kart
1.	Maków Podhalański	9
2.	Grzechynia	7
3.	Białka	4
4.	Juszczyn	7
5.	Kojszówka	0
6.	Wieprzec	0
7.	Żarnówka	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS

W Gminie Maków Podhalański zadania związane z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie w 2019 r. wykonywane były w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2017 – 2021 Gminy Maków Podhalański, przyjęty Uchwałą Nr XXVIII.268.2017 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 20 września 2017 r.

Celem głównym Programu jest „Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie i problemów wokół niego występujących”. Cel główny Programu realizowany jest w oparciu o cele szczegółowe:

1. Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
4. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom doświadczającym przemocy w zależności od sytuacji i potrzeb;
5. Podniesienie wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Realizatorami Programu są:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim;
- Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim;
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówki oświatowe;
- Służba zdrowia;
- Zespół Interwencji Kryzysowej działający przy PCPR w Suchej Beskidzkiej;
- Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej;
- Prokuratura Rejonowa w Suchej Beskidzkiej;
- Organizacje pozarządowe.

3.5 BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Istotnym problemem społeczno-gospodarczym występującym na terenie całego kraju jest zjawisko bezrobocia. Jest to zjawisko trudne do zmierzenia. Statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego, przez co część osób pozostająca bez pracy nie jest ujęta. Pod koniec 2019 roku stopa bezrobocia w województwie małopolskim wyniosła 4,1%, przy średniej krajowej na poziomie 5,2%. W powiecie suskim wyniosła 4,7%.

Wg danych pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej na koniec 2019 roku liczba osób pozostających bez pracy w powiecie suskim wynosiła 1 576. Niestety, największą liczbę stanowią mieszkańcy Gminy Maków Podhalański – tj. 21,8%. Najmniej bezrobotnych osób jest w Jordanowie- Gminie Miejskiej tj. 5,5 %.

Schemat nr 37. Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych w 2019 roku z podziałem na gminy

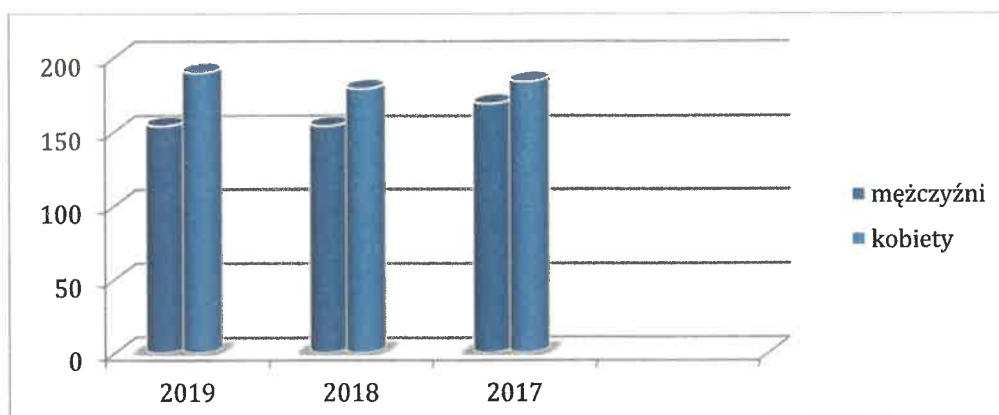
Gmina	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety	% udział kobiet	Udział bezrobotnych w całej populacji %
Budzów	182	102	56,0	11,5
Bystra- Sidzina	89	48	53,9	5,6
Jordanów- gmina miejska	86	48	55,8	5,5
Jordanów- gmina wiejska	154	90	58,4	9,8
Maków Podhalański	344	190	55,2	21,8
Stryszawa	197	103	52,3	12,5
Sucha Beskidzka	235	123	62,4	14,9
Zawoja	188	101	53,7	11,9
Zembrzyce	101	56	55,4	6,4
RAZEM	1 576	861	54,6	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP

Z danych pozyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej wynika, że w 2019 roku, osób pozostających bez pracy z terenu Gminy Maków Podhalański było łącznie 344, w 2018 roku 333, a w 2017 roku 353 osób. Z powyższych danych wynika, że najwięcej bezrobotnych osób jest w Gminie Maków Podhalański.

Jedną z cech informujących o osobach pozostających bez pracy jest płeć. Dane o rozkładzie tej cechy zawiera poniższy wykres. Zauważa się wyższy wskaźnik występowania bezrobocia wśród kobiet w Gminie Maków Podhalański. Bezrobocie wśród mężczyzn utrzymuje się od 2 lat na tym samym poziomie. Liczba kobiet w 2019 roku wynosiła 190 osób i zmniejszyła się w stosunku do 2018 roku o 11. Liczba bezrobotnych mężczyzn w 2018 i 2019 roku utrzymywała się na tym samym poziomie i wynosiła o 154 osoby. Analogicznie, w roku 2017 liczba kobiet wynosiła 184 i była o 6 niższa niż w 2019r. Liczba mężczyzn wynosiła 169 osób i była wyższa o 15 osób.

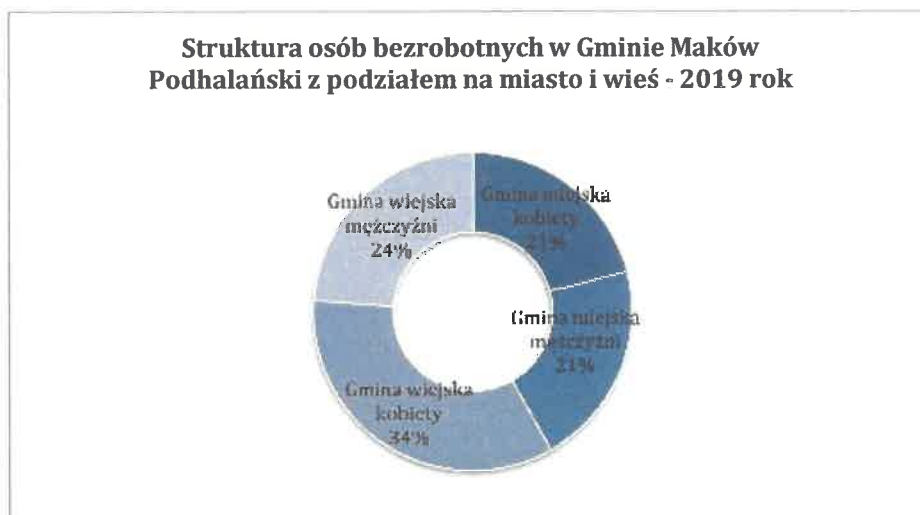
Schemat nr 38. Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Maków Podhalański, w podziale na płeć w latach 2017-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP

Kolejną ważną cechą jest określenie osób bezrobotnych z podziałem na miasto i wieś.

Schemat nr 39. Struktura osób bezrobotnych w Gminie Maków Podhalański z podziałem na miasto i wieś - 2019 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP

Z powyższego wykresu wynika, że w Gminie Maków Podhalański wśród osób bezrobotnych przeważają kobiety zamieszkujące tereny wiejskie. 41% spośród osób bezrobotnych to osoby zamieszkujące miasto Maków Podhalański.

Kolejnym wyznacznikiem dotyczącym przeciwdziałania bezrobociu na terenie Gminy jest określenie grupy wiekowej która stanowi największy odsetek osób bezrobotnych. Jest to niezbędne celem doboru odpowiednich form wsparcia. Strukturę ta przedstawia poniższa tabela.

Schemat nr 40. Struktura osób bezrobotnych w Gminie Maków Podhalański z podziałem na gminę miejską/ wiejska oraz wiek

Przedział wiekowy	Osoby bezrobotne 2019 rok	Gmina miejska/ gmina wiejska		Osoby bezrobotne 2018 rok	Gmina miejska/ gmina wiejska		Osoby bezrobotne 2017 rok	Gmina miejska/ gmina wiejska	
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
Do 30 rż	121	45	76	120	42	78	128	48	80
W tym do 25 rż.	69	21	48	66	25	41	72	22	50
Powyżej 50rż.	84	43	41	81	37	44	89	42	47
Od 31 do 50 lat	139			132			136		
RAZEM	344			333			353		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP

W powyższej tabeli zwrócono uwagę na trzy podziały osób ze względu na grupę wiekową. Zaznaczyć należy że są to osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Dużą liczbę bezrobotnych stanowią osoby do 30 roku życia która wynosi 121 osób. Znaczny odsetek z tej grupy bezrobotnych to mieszkańcy wsi do 25 roku życia. W 2019 roku stanowiła ona 48 osób. W porównaniu do roku 2018 nastąpił niewielki wzrost w tej grupie bezrobotnych. Problem w Gminie stanowią również osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia.

Z powyższych danych wynika, że wśród osób bezrobotnych przeważają osoby zamieszkujące tereny wiejskie Gminy Maków Podhalański.

Ważną cechą mającą również wpływ na stopę bezrobocia w Gminie jest określenie liczby osób bezrobotnych z podziałem na grupy będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Dane te przedstawia poniższa tabela.

Schemat nr 41. Dane dotyczące osób bezrobotnych z podziałem na grupy będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

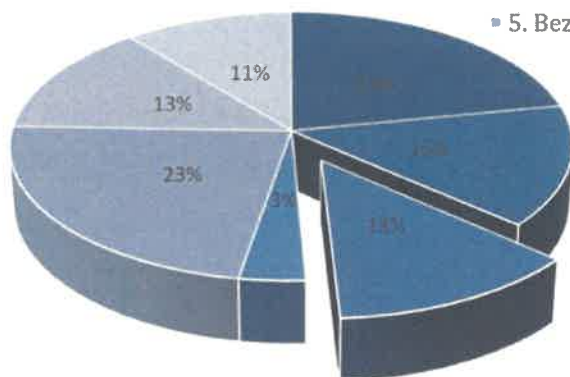
	Długotrwałe bezrobotni	Powyżej 50 roku życia	Posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 rż	Niepełnosprawni	Bez kwalifikacji zawodowych	Bez doświadczenia zawodowego	Kobiety które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka
Liczba osób	128	84	74	20	133	78	63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Schemat nr 42. Dane dotyczące osób bezrobotnych z podziałem na grupy będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ujęciu %

Dane dotyczące osób bezrobotnych z podziałem na grupy będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ujęciu %

- 1. Długotrwałe bezrobotni
- 2. Powyżej 50 roku życia
- 3. Posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 r.ż
- 4. Niepełnosprawni
- 5. Bez kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP

Z powyższych danych wynika, że najliczniejszą grupą wśród osób bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji zawodowych. Stanowią oni 38,7% bezrobotnych w Gminie Maków Podhalański. Na drugim miejscu znajdują się osoby długotrwale bezrobotne których jest aż 37,2%. Trzecie miejsce zajmują osoby powyżej 50 roku życia z wynikiem 24,4%. Kolejną grupą są osoby nie posiadające doświadczenia zawodowego. Udział tej grupy wśród bezrobotnych wynosi 22,7%. Bezrobotne kobiety posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 rż. stanowią 21,6%. Przedostatnią grupę stanowią kobiety które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka - 18,3%. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ostatnią grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Brak podejmowania przez nich pracy, często związany jest z występowaniem barier architektonicznych oraz brakiem dostosowania miejsc pracy do ich niepełnosprawności. Czynniki te niewątpliwie stanowią duże utrudnienie w powrocie na rynek pracy. Udział osób niepełnosprawnych wynosi 5,8% osób ogółu bezrobotnych z terenu Gminy Maków Podhalański.

Kolejną grupę wśród osób bezrobotnych stanowią osoby korzystające z pomocy społecznej. Liczebność tej grupy z podziałem na miesiące przedstawia poniższa tabela.

Schemat nr 43. Osoby bezrobotne korzystające z pomocy społecznej.

Ogółem/kobiety	2019		2018		2017	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Styczeń	12	5	15	8	5	2
Luty	4	2	9	3	4	2
Marzec	2	0	6	2	0	0
Kwiecień	3	0	4	0	8	5
Maj	1	0	3	0	4	1
Czerwiec	4	1	6	2	12	4
Lipiec	2	0	7	2	3	1
Sierpień	3	0	5	1	10	3
Wrzesień	4	2	5	1	5	1
Październik	8	2	6	1	8	2
Listopad	2	1	5	2	8	1
Grudzień	5	2	3	1	8	4
RAZEM	50	15	74	23	75	26

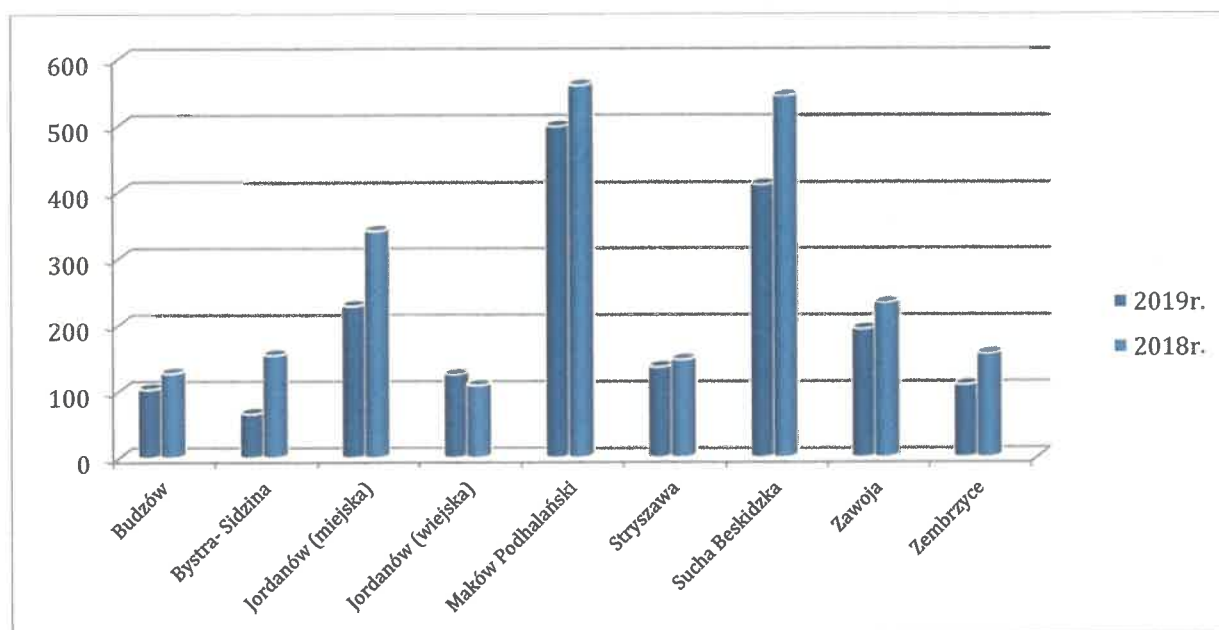
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP

Z powyższej tabeli wynika, że liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suchej Beskidzkiej które korzystają z pomocy społecznej z roku na rok ulega zmniejszeniu. W roku 2017r w PUP zarejestrowanych było 75 osób korzystających z usług MOPS w Makowie Podhalańskim, w roku 2018 74 osoby, natomiast w 2019r. zauważa się wyraźny spadek o 24 osób i liczba ta wynosi 50 osób. Z powyższej tabeli wynika, że znaczny odsetek korzystających z OPS wśród bezrobotnych w trzech ostatnich latach stanowią mężczyźni. Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej zgodnie z Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia oraz rynku pracy (Dz. U. 2019 poz. 1482) realizuje zadania z zakresu promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu. Należą do nich pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz organizowanie szkoleń. Poprzez Urząd realizowane są również wspierające je instrumenty aktywizacyjne – instrumenty rynku pracy.

W ramach pośrednictwa pracy PUP w Suchej Beskidzkiej pośród 1869 ofert pracy w 2019r. pozyskał 498 ofert pracy od pracodawców mających swoją siedzibę na terenie Gminy Maków Podhalański. Podobnie jak w roku 2018 (560 ofert) była to największa liczba ofert z wszystkich gmin powiatu suskiego. Na drugim miejscu znajdowała się Sucha Beskidzka z wynikiem 410 ofert pracy w roku 2019 ora 544 oferty w 2018 roku.

Liczbę zgłaszanych ofert pracy wg gmin przedstawia poniższy wykres.

Schemat nr 44. Liczba zgłaszanych ofert pracy w podziale na gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP

Podczas składania ofert pracy pracodawcy określili wymogi dotyczące uprawnień stawiane kandydatom starającym się o pracę. Należały do nich min.

- Uprawnienia na przewóz rzeczy;
- Uprawnienia na przewóz osób;
- Prawo jazdy kat. C+E, D;
- Uprawnienia pilarza;
- Uprawnienia na prowadzenie Koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III.

Do najważniejszych umiejętności potencjonalnych pracowników natomiast zaliczali:

- Posiadanie przez nich prawa jazdy kat. B;
- Obsługę kasy fiskalnej;
- Obsługę komputera;
- Czytanie rysunków technicznych;
- Obsługę maszyn stolarskich;
- Znajomość języków obcych.

Jednym z działań Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej jest pośrednictwo pracy, w tym Europejskie Pośrednictwo Pracy - EURES. Sieć ta świadczy usługi w zakresie unijnego pośrednictwa pracy. Do jej zadań należy również informowanie w zakresie warunków życia i pracy w państwach członkowskich UE. Usługi te skierowane są do osób poszukujących zatrudnienia poza granicami naszego kraju, w państwach będących członkami UE.

W 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej pozyskał 402 oferty od pracodawców zagranicznych chcących zatrudnić 2 485 osób. Najwięcej ofert pozyskano do pracy w Holandii (803 miejsca pracy), Niemcy (507 miejsca pracy), Hiszpania (454 miejsca pracy), Norwegia (273 miejsca pracy).

W 2019 roku PUP w Suchej Beskidzkiej zarejestrował również 781 oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom (obywatelom Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Ukrainy i Rosji). Najwięcej osób dotyczyło Rosji bo aż 735 osób. Poniższa tabela przedstawia zarejestrowane oświadczenia wg gminy pracodawców.

Schemat nr 45. Liczba oświadczeń pracodawców dot. powierzenia pracy cudzoziemcom

Gmina	Liczba oświadczeń
Budzów	21
Bystra Sidzina	62
Jordanów gmina	87
Jordanów miasto	243
Maków Podhalański	132
Stryszawa	6
Sucha Beskidzka	102
Zawoja	103
Zembrzyce	25
Razem	781

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Z powyższej tabeli wynika że najwięcej oświadczeń zostało złożonych przez pracodawców mających swe siedziby na terenie miasta Jordanów - 243 oświadczenia. Na drugim miejscu są pracodawcy z terenu Gminy Maków Podhalański w liczbie 132 złożonych oświadczeń.

Z pozyskanych od PUP w Suchoj Beskidzkiej informacji wynika, że najczęściej poszukiwano osób na stanowisko:

- operator maszyn do obróbki drewna- tartacznik;
- sortowacz materiałów drzewnych;
- murarz – tynkarz;
- kierowca samochodu ciężarowego;
- stolarz.

W 2019r. PUP w Suchoj Beskidzkiej wydał 154 informacje dotyczące braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi. Najwięcej informacji zostało wydane pracodawcom z terenu Gminy Maków Podhalański- 35.

W ramach swych działań w celu zwiększenia możliwości podjęcia pracy PUP w Suchoj Beskidzkiej umożliwia skorzystanie z różnego rodzaju kursów, szkół, szkoleń, studiów podyplomowych. Oprócz jakże ważnego doświadczenia zawodowego osoby bezrobotne

często na potrzeby rynku pracy wymagają również przekwalifikowania się czy też podniesienia swych kwalifikacji zawodowych. W 2019 roku w ramach szkoleń indywidualnych wzięło udział 80 osób. W ramach szkoleń grupowych udział wzięło 25 osób.

Powiatowy Urząd Pracy w ramach usług rynku pracy na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia świadczy również poradnictwo zawodowe. Forma ta cieszy się dużym zainteresowaniem. W 2019 roku skorzystało z niej 1 519 osób bezrobotnych. Analizując sytuację osób bezrobotnych na terenie Gminy Maków Podhalański można dokonać istotnych wniosków, które będą mogły stanowić podstawę do wdrożenia przez samorząd w Makowie Podhalańskim adekwatnych do potrzeb rynku pracy programów aktywizujących dla osób bezrobotnych z powyższych grup. Stwierdza się zatem, że:

1. Osoby zarejestrowane w PUP w Suchej Beskidzkiej z terenu gminy Maków Podhalański stanowiły 2% ogółu mieszkańców w 2018 roku;
2. Najwięcej osób wśród bezrobotnych stanowią osoby z Gminy Maków Podhalański
3. Nadal wśród ogółu bezrobotnych stanowią kobiety – 55,2% w 2019 roku;
4. Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby bezrobotne do 30 roku życia;
5. Wśród osób bezrobotnych przeważają osoby zamieszkujące na wsi;
6. Największy odsetek wśród bezrobotnych stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych;
7. Wśród osób bezrobotnych na terenie Gminy najwięcej jest osób długotrwale bezrobotnych;
8. Zmniejsza się liczba osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia OPS.

3.6 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

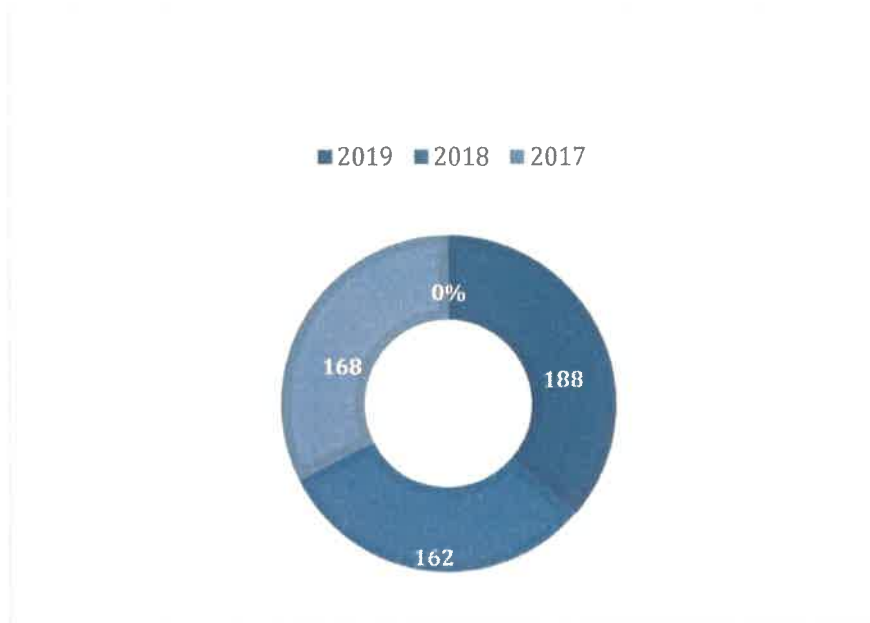
Niepełnosprawność to długotrwały stan występowania pewnych ograniczeń w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu człowieka. Ograniczenia te spowodowane są na skutek obniżenia sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. W pomocy społecznej osoby niepełnosprawne to osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie o niepełnosprawności – w przypadku osób poniżej 16 roku życia) wydane przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, lekarza orzecznika ZUS lub KRUS.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych rozróżnia się trzy stopnie niepełnosprawności:

1. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
2. Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.
3. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Według danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Suchej Beskidzkiej w 2019 roku liczba osób niepełnosprawnych w Gminie Maków Podhalański wynosiła 188 osób w tym 81 kobiet i 107 mężczyzn. Dla porównania w 2018 roku wartość tą stanowiły 162 osoby w tym 78 kobiet i 84 mężczyzn, a w 2017 roku była to liczba 168 osób w tym 78 kobiet i 90 mężczyzn. Dane te obrazuje poniższy wykres.

Schemat nr 46. Liczba osób niepełnosprawnych z Gminy Maków Podhalański w latach 2017 - 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Spośród ogólnej liczby osób niepełnosprawnych w badanym okresie najliczniejszą grupę stanowiły osoby zaliczane do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności łącznie 219 osób. Dalej osoby z lekkim stopniem łącznie 111 osób oraz znacznym stopniem 102 osoby.

Dane z poszczególnych lat prezentują się następująco:

Schemat nr 47. Liczba osób niepełnosprawnych w gminie Maków Podhalański według stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	2017	2018	2019
Znaczny	35	31	36
Umiarkowany	79	65	75
Lekki	29	39	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Analizując kategorie osób niepełnosprawnych w badanym okresie w podziale na wiek widzimy, iż największy udział stanowiły osoby w przedziale wiekowym 41-59 lat bo 202 osoby. Drugą pod względem liczebności były osoby w wieku powyżej 60 lat łącznie 138

osób. Zdecydowanie najmniej osób niepełnosprawnych znajdowało się w przedziałach wiekowych 26-40 lat bo 53 osoby oraz 16-25 lat 40 osób. Dane z poszczególnych lat prezentują się następująco:

Schemat nr 48. Liczba osób niepełnosprawnych w gminie Maków Podhalański według wieku w latach 2017-2019

KATEGORIA WIEKOWA	2017	2018	2019
16 - 25	14	14	12
26 - 40	20	15	18
41 - 59	64	63	75
60 lat i więcej	45	43	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Z kolei analiza osób niepełnosprawnych według poziomu wykształcenia pokazuje, iż w badanym okresie sukcesywnie ono wzrasta, co sprzyjać powinno aktywnemu uczestnictwu w rynku pracy tych osób. Największą liczbę niepełnosprawnych mieszkańców gminy stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym bo 160 osób, dalsze miejsca zajmowały kolejno osoby z podstawowym i gimnazjalnym 131 osób, średnim 103 osoby, wyższym 27 osób i niepełnym podstawowym 12 osób. Sięgając przy tej okazji do danych na temat zatrudnienia to niepełnosprawni pracujący stanowili zdecydowanie mniejszą grupę bo 98 osób w porównaniu do niepracujących których wśród niepełnosprawnych było 335 osób. Dane na temat poziomu wykształcenia obrazuje poniższa tabela.

Schemat nr 49. Liczba osób niepełnosprawnych w gminie Maków Podhalański według poziomu wykształcenia w latach 2017-2019

POZIOM WYKSZTAŁCENIA	2017	2018	2019
NIEPEŁNE PODSTAWOWE	2	3	7
PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE	46	40	45
ZASADNICZE	54	50	56
ŚREDNIE	28	37	38
WYŻSZE	13	5	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Problem niepełnosprawności w gminie Maków Podhalański jest trzecim pod względem skali występowania zjawiskiem, które znacząco absorbuje zasoby struktur pomocy społecznej.

W latach 2017-2019 liczba rodzin dla których niepełnosprawność była powodem trudnej sytuacji życiowej wynosiła analogicznie 196, 181 i 158. Z kolei liczbę osób w tych rodzinach przedstawia poniższa tabela.

Schemat nr 50. Problem niepełnosprawności na terenie gminy Maków Podhalański w latach 2017-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		
	ROK		
LICZBA OSÓB W RODZINACH	2017	2018	2019
	389	331	276

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS

3.7 ALKOHOLIZM

Alkoholizm jest chorobą pierwotną. Oznacza to, że jest przyczyną (podłożem) powstawania wielu innych chorób (somatycznych oraz psychicznych). Niezwykle rzadko zdarza się że jednak jest wpisana jako rozpoznanie w aktach zgonu. Przeważnie wpisany jest somatyczny symptom alkoholizmu, np. marskość wątroby, itp. Warto, zastanawiając się nad istotą alkoholizmu, pamiętać przy tym, że jest to jednak choroba i powinna być leczona tak, jak każda inna. Często niestety traktowana jest w kategoriach moralnych. Nadużywanie napojów alkoholowych jest jednym z najpoważniejszych problemów. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców Gminy Maków Podhalański. Choroba ta jest niezależna od płci, wieku ani statusu intelektualnego czy materialnego. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się obserwować również wśród klientów pomocy społecznej.

Aby przeciwdziałać alkoholizmowi wśród mieszkańców Gminy Maków Podhalańskim została powołana Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład GKPiRPA wchodzi 7 osób. Jest to o jedną osobę mniej niż w 2017 roku.

Wysokość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w ostatnich trzech latach przedstawiała się następująco:

Schemat nr 51. Wysokość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie

	2017	2018	2019
Wysokość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie	345 772,00 zł	358 537,00 zł	373 688,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKPiRPA w Makowie Podhalańskim

Na terenie Gminy Maków Podhalański w ramach działań GKPiRPA działa Punkt Informacyjny udzielający wsparcia osobom z problemem alkoholowym oraz ich rodzinom.

Schemat nr 52. Dane dotyczące działania Punktu Informacyjnego

Ile osób skorzystało z usług placówki: w tym:				
Liczba osób z którymi członkowie GKPiRPA przeprowadzili rozmowy w związku z nadużywaniem przez nich alkoholu.	75	69	53	
Liczba członków rodzin z którymi pracownicy GKPiRPA przeprowadzili rozmowy na temat występującego problemu nadużywania alkoholu wśród osób bliskich	17	56	34	
Liczba złożonych do GKPiRPA wniosków celem podjęcia działań dot. nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Maków Podhalański	39	59	82	
Liczba osób skierowanych do lekarzy biegłych celem ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu	20	25	19	
Liczba osób co do których GKPiRPA w Makowie Podhalańskim podjęła czynności dot. skierowania wniosku do SR celem wydania postanowienia o leczeniu odwykowym	12	22	10	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z GKPiRPA w Makowie Podhalańskim

Z informacji pozyskanych z GKPiRPA w Makowie Podhalańskim wynika, że z roku na rok zwiększa się liczba składanych wniosków o podjęcie działań dotyczących skierowania na leczenie odwykowe. Od roku 2017 liczba złożonych wniosków zwiększyła się o 43. Z roku na rok spada natomiast liczba osób z którymi członkowie GKPiRPA przeprowadzili rozmowy w związku z nadużywaniem przez nich alkoholu. W stosunku do roku 2018 spadła również liczba członków rodzin z którymi pracownicy GKPiRPA przeprowadzili rozmowy na temat występującego problemu nadużywania alkoholu wśród osób bliskich.

Analizując powyższe dane zauważa się również spadek liczby osób skierowanych do lekarzy biegłych celem ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu. W 2019 było ich

mniej w stosunku do 2018 roku o 6, natomiast w odniesieniu do roku 2017 nastąpił spadek o kolejne 5 osób. Analogicznie do powyższych danych zmniejsza się również Liczba osób co do których GKPiRPA w Makowie Podhalańskim podjęła czynności dot. skierowania wniosku do SR celem wydania postanowienia o leczeniu odwykowym. W 2018 roku było to o 12 osób mniej niż w ubiegłym roku.

Z uzyskanych z GKPiRPA informacji wynika, że na terenie Gminy Maków Podhalański nie funkcjonuje Zakład Leczenia Uzależnień. Funkcjonuje natomiast prywatny Ośrodek Terapii Uzależnień- „Terapie od Zaraz”. Na terenie Gminy funkcjonuje również terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu. W 2019r w terapii tej wzięło udział 32 osoby, w 2018 roku 26 osób natomiast w roku 2017 - 28 osób.

Ponadto Gminna Komisja Profilaktyki w ramach swych zadań w roku 2019 roku skontrolowała 12 punktów sprzedaży alkoholu.

4. ANALIZA SWOT

Schemat nr 61. Analiza SWOT

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Wyspecjalizowana kadra Dobra znajomość lokalnego środowiska wraz z jego problemami Lokalizacja siedziby OPS Otoczenie instytucjonalne Wsparcie Asystenta Rodziny Funkcjonowanie na terenie Gminy Maków Podhalański Zespołu Interdyscyplinarnego Funkcjonowanie na terenie Gminy Maków Podhalański Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych Funkcjonowanie na terenie Gminy Maków Podhalański ZOL oraz szpitalnego oddziału paliatywnego Funkcjonowanie na terenie Gminy Maków Podhalański Dziennego Domu Senior+ Funkcjonowanie na terenie Gminy Maków Podhalański Klubów Seniora Funkcjonowanie na terenie Gminy Maków Podhalański nieodpłatnej pomocy prawne Posiadanie przez Gminę Maków Podhalański mieszkań socjalnych Posiadanie przez Gminę Maków Podhalański mieszkania chronionego Realizacja projektów socjalnych oraz unijnych</p>	<p>Problemy osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej Dziedziczenie ubóstwa i niezaradności życiowej Uzależnienie osób i rodzin od systemu pomocy społecznej, Problemy z dostępnością do lekarza POZ Długie terminy oczekiwania na usługi medyczne w tym rehabilitację Niedopasowanie wielkości kadry służb pomocy społecznej do rosnącej liczby zadań ustawowych Niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej Rozbudowana biurokracja Bariery w korzystaniu z zasobów otoczenia</p>

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI
NA LATA 2021-2030

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Zwiększająca się dostępność pozyskiwania środków zewnętrznych</p> <p>Realizacja projektów i programów pomocowych na rzecz m.in. osób starszych, niepełnosprawnych lub też zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>Sprzyjająca polityka Państwa zmierzająca do poprawy jakości życia</p> <p>Rozwój usług aktywizacyjnych na rzecz społeczności lokalnej.</p>	<p>Starzenie się mieszkańców Gminy Maków Podhalański</p> <p>Wzrost zapotrzebowania na skierowania do DPS</p> <p>Delegowanie coraz większej liczby zadań dot. OPS przy jednoczesnym braku adekwatnego finansowania</p> <p>Wzrost postaw roszczeniowych i agresywnych ze strony klientów OPS</p> <p>Niebezpieczeństwa związane ze stanem epidemii/pandemii</p>

5. CELE STRATEGICZNE

Na podstawie wniosków jak również analiz zaprezentowanych w niniejszym opracowaniu przyjęto następujące cele strategiczne, których zakres obejmuje:

1. POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH.
2. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ ZAPOBIEGANIE JEGO SKUTKOM.
3. WSPARCIE RODZIN DOŚWIADCZAJĄCYCH TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH.

5.1 CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI

Schemat nr 62. Cele strategiczne, operacyjne, działania i wskaźniki

CEL STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ	PODMIOTY REALIZUJĄCE
1. POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH	Budowanie sieci wsparcia na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	Liczba godzin udzielonych usług opiekuńczych Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	GINA/MOPS
		Wsparcie dla inicjatyw integracyjnych i kulturalnych na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych	Liczba zorganizowanych spotkań/wydarzeń Liczba osób uczestniczących w spotkaniach/wydarzeniach	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY
		Aplikowanie o środki finansowe na rzecz realizacji programów/projektów skierowanych do osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych	Liczba zrealizowanych programów/projektów Liczba osób objętych wsparciem	GINA/MOPS
		Praca socjalna realizowana na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych	Liczba osób objętych wsparciem	MOPS
		Współpraca z instytucjami na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych	Liczba osób objętych wsparciem	MOPS/WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY
		Wsparcie finansowe	Liczba złożonych wniosków Liczba osób objętych wsparciem	GINA/MOPS

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI
NA LATA 2021-2030

2. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ ZAPOBIEGANIE JEGO SKUTKOM.	Ograniczenie skali bezrobocia i ubóstwa	Wdrażanie działań aktywizacyjnych w ramach programów /projektów	Liczba zrealizowanych programów/projektów Liczba osób uczestniczących w programach/projektach	GMINA/MOPS/PUP
		Praca socjalna realizowana na rzecz osób dotkniętych ubóstwem oraz bezrobociem	Liczba osób objętych wsparciem	MOPS
		Współpraca z instytucjami na rzecz osób bezrobotnych	Liczba osób objętych wsparciem	MOPS/WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY/PUP
		Wsparcie finansowe	Liczba złożonych wniosków Liczba osób objętych wsparciem	GMINA/MOPS
	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i rozwiązywanie problemu uzależnień	Diagnoza i bieżące monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie	Liczba osób ze zdiagnozowanym problemem przemocy w rodzinie	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY/ZIK
		Kierowanie oferty pomocowej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz sprawców przemocy	Liczba osób objętych wsparciem	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY/ZIK
		Wsparcie psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba osób objętych wsparciem	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY/ZIK

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI
NA LATA 2021-2030

		Prowadzenie działalności profilaktyczno-edukacyjnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Liczba podjętych działań/ inicjatyw Liczba osób objętych wsparciem	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY/ZIK
		Organizacja szkoleń/konferencji/kampanii z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć Liczba uczestników	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY/ZIK
		Diagnozowanie potrzeb i problemów związanych z uzależnieniami	Liczba przeprowadzonych diagnoz	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY
		Profilaktyka uzależnień	Liczba podjętych działań Liczba osób objętych wsparciem	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY
		Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu	Liczba osób objętych wsparciem	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY
		Współpraca z instytucjami na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz uzależnionych	Liczba osób objętych wsparciem	WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY/ZIK

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI
NA LATA 2021-2030

<p>3. WSPARCIE RODZIN DOŚWIADCZAJĄCYCH TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH</p>		<p>Usługi Asystenta Rodziny</p>	<p>Liczbawniosków o przydzielenie Asystenta Rodziny</p> <p>Liczba osób objętych wsparciem Asystenta Rodziny</p>	<p>GMINA/MOPS</p>
		<p>Wdrażanie działań wspierających rodziny w ramach programów /projektów</p>	<p>Liczba zrealizowanych projektów/programów</p> <p>Liczba osób objętych wsparciem</p>	<p>WŁAŚCIWE INSTYTUCJE GMINY</p>
		<p>Praca socjalna realizowana na rzecz rodzin</p>	<p>Liczba osób objętych wsparciem</p>	<p>MOPS</p>
		<p>Wsparcie finansowe</p>	<p>Liczba złożonych wniosków</p> <p>Liczba osób objętych wsparciem</p>	<p>GMINA/MOPS</p>

6. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Maków Podhalańskim na lata 2021-2030 jest jej finansowanie oraz pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zaplanowanych działań i projektów.

Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Maków Podhalański,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, i inne,
- środki z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Funduszu Pracy oraz Funduszu Solidarnościowego,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Ramy finansowe działań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Maków Podhalański na lata 2021-2030

Cele operacyjne		Rok	Ramy finansowania
1	ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ	2021	3 177 500,00
		2022	3 177 500,00
		2023	3 177 500,00
		2024	3 177 500,00
		2025	3 177 500,00
		2026	3 177 500,00
		2027	3 177 500,00
		2028	3 177 500,00
		2029	3 177 500,00
		2030	3 177 500,00
		2021	25 625 000,00
		2022	25 625 000,00

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI
NA LATA 2021-2030

2	TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMOCNIENIU SIŁY RODZINY	2023	25 625 000,00
		2024	25 625 000,00
		2025	25 625 000,00
		2026	25 625 000,00
		2027	25 625 000,00
		2028	25 625 000,00
		2029	25 625 000,00
		2030	25 625 000,00
3	POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	2021	350 000,00
		2022	350 000,00
		2023	350 000,00
		2024	350 000,00
		2025	350 000,00
		2026	350 000,00
		2027	350 000,00
		2028	350 000,00
		2029	350 000,00
		2030	350 000,00
4	POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW	2021	bezkosztowo
		2022	bezkosztowo
		2023	bezkosztowo
		2024	bezkosztowo
		2025	bezkosztowo
		2026	bezkosztowo
		2027	bezkosztowo
		2028	bezkosztowo
		2029	bezkosztowo
		2030	bezkosztowo

W przypadku zmiany dostępności środków Gminy Maków Podhalański oraz dostępności środków zewnętrznych dopuszcza się możliwość dokonywania corocznej aktualizacji ram finansowych.

7. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Podstawowym celem systemu monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Maków Podhalański jest śledzenie postępów w realizacji celów i badanie efektywności funkcjonowania, dostrzeganie pojawiających się zagrożeń i zakłóceń, a w razie potrzeby podejmowanie działań korygujących i naprawczych. Na poszczególnych etapach realizacji mogą bowiem wystąpić trudności, których nie można było przewidzieć w trakcie jej tworzenia. Zastosowanie ewaluacji jako praktycznego narzędzia, którego istotą jest ocena wartości i stopnia realizacji poszczególnych celów strategicznych będzie miało znaczenie także z punktu widzenia jakości i skuteczności podejmowanych działań.

Wyrazem systematycznej oceny realizowanych działań, a także okazją do wprowadzania nowych rozwiązań będzie coroczne sprawozdanie przekazywane Burmistrzowi Makowa Podhalańskiego oraz Radzie Miejskiej. Dokument ten opracowany zostanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim, który zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, koordynuje realizację Strategii.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Edward Orawiec

Spis treści

WSTĘP	2
1. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII	4
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI	7
2.1 DANE DEMOGRAFICZNE	10
2.2 ZASOBY MIESZKANIOWE	14
2.3 OCHRONA ZDROWIA	17
2.4 EDUKACJA	19
2.5 KULTURA	24
2.6 BEZPIECZEŃSTWO	27
3. POMOC SPOŁECZNA	29
3.1 CHARAKTERYSTYKA UDZIELONEGO WSPARCIA	29
3.2 RODZAJE UDZIELANYCH ŚWIADCZEŃ	41
3.3 POWODY UDZIELANEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	44
3.4 PRZEMOC W RODZINIE	51
3.5 BEZROBOCIE I RYNEK PRACY	58
3.6 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	66
3.7 ALKOHOLOWIZM	70
4. ANALIZA SWOT	73
5. CELE STRATEGICZNE	75
5.1 CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI	76
6. RAMY FINANSOWE	80
7. MONITORING I EWALUACJA	82